

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Nr. 84
Lapkr.-Nov. 3, 1958
Cleveland, Ohio

Kodėl pas jus nesiskubinu?

Laiškas iš Venezuelos

Daugelio mūsų šiuo metu, Venesueloje, pakilusi temperatūra koregiu persikelti pas jus, tai yra, į šiaurinę Ameriką. Mat, po revoliucijų išsivysčiusios pietinių amerikiečių demokratijos, arba, kaip daugumas mūsų šiuo metu ją sutrumpintai vadina — komunizmo.

Bet ne visi skubinamės. Viena, čia ekonomiškai galima lengviau ko geresnio pasiekti, negu pas jus, nebūtinai turint gydytoją ar elektriko specialybę. Antra, nesu tos nuomonės, kad komunizmo pavojus čia toks didelis, kaip iš išorės padidėjusio akimis žiūrint atrodo.

Čia yra viena tokia partija, vadinama Acion Demokratika, kuri dedasi kraštutiniškai marksistiškai, bet tuo pačiu metu ji yra viena iš didžiausių komunizmo priešių. Ta partija čia dabar atėjo stipriausia. Ji naudoja panašius propagandos metodus ir organizacines priemones, kaip ir komunistai. Jos lyderis laikomas žymiausiu Pietų Amerikos politiku. Jaunystėje jis skelbė nekovoją "už supuvusią buržuazinę demokratiją". Dabar jis gerokai pasikeitęs. Štai pastarajame tos partijos kongrese, kai jaunuojuose daug kalbėjo apie leninizmą ir maocetungizmą, senis lyderis pašalpaii prasišarė: "Dabar eisime leninizmo-maocetungizmo-gumersindizmo keliais..." Mat, jų jaunulio lyderio pavardė Gumersindo.

Gyvenimas visur suraizgytas, o čia, Pietų Amerikoje, tai tikras k a l t ū n a s. (Kaltūnas tai toks velniukas, kuris įsivieja į ilgus nešvarius plaukus, arba arklio ašutus karčiuose ar uodegoje, ir juos taip suraizgo, kad nei pats didysis velnias negali išsarglioti).

Štai toje pačioje į komunistišką taip panašioje partijoje nariai šiandien yra stambūs bankininkai, didžiulieji dvarininkai, pramonininkai, stambūs pirkliai... Be to, partijos jaunulioi priklauso lyderiai, kad partijos sprendimų dauguma esą daromi ūkiniuose sluokniuose, partijai visai nepriklausančių žmonių... Čia ir yra tas piet-amerikietiškas k a l t ū n a s, kuriame ne taip jau lengva susivaldyti. Čia ir yra visų tų kalbų apie leninizmą ir kitus panašius dalykus prasmė: jos skirtos mianiai, kuriai reikia šūkių, kad ji balsuotų. Visos partijos čia kalba apie "revoliucijas", visos rengiasi ką nors aukštyn kojomis verst. Neišskiriant net krikščionių demokratų. Bet tikrasis visų tikslas — valdžios išda. O kadangi aš į valdžios išdą nepretenduoju, tai man vistiek, katra iš tų partijų prie jo prieis. Realybėje nedaug kas pasikeis. Štai kodėl nesiskubinu iš čia bėgti.

Realybėje čionykštį gyvenimą lenčia trys veiksniai: du nebyliai ir kompanijonas. Nebyliai (kurie netrukšmauja, tiesiog nieko nesako) — tai kariuomenė ir vietinis kapitalas. Kompanijonas — jūsiškis kapitalas.

Iš laikraščių kartais atrodo, kad štai jau rytoj busi komunistų areštuotas ir išsiųstas Sibiran. O kai tik jankiai išsikėlė Libane, mūsų šiuo metu reikalaujant ministro tuoj pareiškė: "Venezuela stovi vakariečių pusėj ir iš tradicijos palaiko kovojančius prieš komunizmą". Yra Rio de Janeiro, Bogotos ir paskutinis Caracas paktai. Be to, tai reiškia: "Mes jus, jankius, palaikysim, tik jūs pirkit mūsų žibala..."

Žinoma, nuo kasdieninių įvykių tai yra ko plaukams šiaušti. Tikras komunizmas. Arba krenskijada. Arba pirmosios bolševikų okupacijos dienos Lietuvoje 1940 metais. Betgi mes čia jau ne pirmą dieną gyvenam, jau buvo laiko pramokti nesijaudinti dėl savotiško dalykų išviršinio atrodymo.

Šio krašto žmonės nepaprastai sukti. Už patį velnią gudresni.

Imkim, pavyzdžiui, dabartinį mūsų prezidentą, kontradmrolą Wolfgangą Larrazabalį. Jis sausio 22 naktį telefonu iš karo mokyklos pranešė Jiminezui: "Mano generole, jūs daugiau nebekomanduojuote". Ir tas tuojau ėmė kraustytis savo daiktus į valizas. Jam davė diplomatinį pasą, palydėjo į prezidentinį lėktuvą, na ir... "nuo šiol komanduoju aš!". Bet reikia demokratinio titulo, ar ne? Juk taip gražiau. Ir ėmė valdyti demokratiškai. Net per daug demokratiškai. Tas per daug mus ir išgąsdino. Rezultatas — liaudis ėmė už jį mirti, krauju lieti, moterys pamačiusios jį isteriškai rėkia — Wolfgange Presidente! O jis gražus, simpatiškas, su visais sveikinas, nevengia apsikabinti kokią negriukę ar negriuką. Susidarė tūkstančiai komitetų visam krašte, rinko parašus — ir šį kartą tikrai be policijos paraginimo, savanoriškai, be prievartos! Liaudis rėkia iš entuziazmo, maldauja, kad Wolfgang sutiktų kandidatuoti į prezidento vietą būsimuose rinkimuose. O tas ilgai spardėsi, sakė taip, sakė ne, ir vėl taip, ir vėl ne... Pagaliau spalio 18, viešai, per televiziją, persižegnojęs tarė: liaudies balsą išklausa. Tik katalikų partija jam griežtai pasipriešino. Kaip bus su ta didžiąja marksistine partija, dar neaišku. (Red. past.: Atrodo, kad visos trys partijos gali susitarti siūlyti tik vieną kandidatą, ir tas vienas ar tik

Msgr. Domenico Tardini paskirtas popiežiaus Jono XXIII paskyrimu. Apie sekretoriaus paskyrimą dar neminama.

Popiežius Jonas XXIII sveikina Vatikano sargybinius, atlikusius prieraiką naujam popiežiui.

nebus tas pats Wolfgangas Larrazabalis). Bet respublikonų demokratų unija, partija, kuri daugiau rėkė prieš militarizmą, vakar "jautė dangišką laimę", išgirdusi, kad Wolfgangas sutinka... Turbūt jis ir bus išrinktas. Kas gi kitas gali būti išrinktas? Liaudis buvo pasirėngusi m i r t i už Wolfgangą jau liepos 23 d. Rugsėjo 7 d. mirė už jį 24 ir daugiau kaip šimtas liko sunkiai sužeistų. O vakar gi Wolfgangas persižegnojęs pareiškė, kad jis pats pasirėngęs atiduoti gyvybę už savo kraštą ir už savo liaudį...

Po rinkimų prasidės kita kalba: kad reikia dirbti, kad reikia kurti, kad reikia tvarkos, disciplinos... Kas to nesupras, bus sudisciplinuotas. Be to, pasakys, kad reikia gerbti nuosavybę, kad reikia sutvarkyti valkatas, ir t. t., ir t. t. Tai bus daroma demokratijai apginti. Argi taip ne gražiau?

Čia daugelis turim progos gauti gerai uždirbti. Koki 700 jūsiškių dolerių, arba ir daugiau, per mėnesį uždirbti čia ne stebuklas. Žinoma, čia ir pragyvenimas daug brangesnis. Bet vistiek, daugeliui ir mūsų šiuo metu čia doleris (apie trys vietiniai bolivarai) "nieko nereikšima". O kai "nieko nereikšima", tai labai lengvai ir išplaukia... Bet kas uždirba vos tris-keturis šimtus bo-

livarų per mėnesį — irgi gyvena, kaip ir visi mes čia pradžioje gyvenom... Be to, čia kai kas panašiau kaip Lietuvoje. Čia nėra to skubėjimo, čia beveik viską galima atlikti "rytoj"...

Jeigu man reiktų dirbti kuriamės jūsų fabrike ar restorane indus plauti, tikriausiai nusizudytų arba, teisingiau, pasisiūlyčiau numirti už Venezuelos liaudį, už tuos juodukus ar indėnus, nes man jie simpatiškesni netgi už tą jūsų prezidentinį idealą Nixoną, kuriam aš nuoširdžiausiai linkiu tapti jūsų prezidentu, kadangi man, iš čia žiūrint, vistiek jis atrodo pats geriausias.

Žinau, jūs ten esate šioke tokie maži jankiukai ir jaučiatės laimingi gyvendami galingiausiam pasaulio krašte. Tai natūralu. Bet manęs niekad netraukė jankiška psichė. Jūsų techniką turim ir čia. Nepatinka tik didieji 40-60 tonų sunkvežimiai, kuriuos teikiu, nes gadinu kelius, negali žmogus žmoniškai pavaluoti...

Jei nebūtų toks jausmas apie tą "amerikonišką gyvenimo būdą", gal jau seniai būčiau jus bent aplankęs. O dabar — pamatau kokį prancūzų filmą iš Paryžiaus aplinkos, ir malonu, tiesiog traukia, nors skurdom gi tame Paryžiuje ir keikėm prancūzus...

M. Galinis

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

VALSTYBĖS KONTROLĖ TVARKO GANYKLAS...

SENIAU PATS ŪKININKAS LENGVAI SUSITVARKYDAVO, DABAR IR VYRIAUSIOJI VALDŽIA NEPAJĖIA NIEKO PADARYTI.

120 valstybės kontrolės pareigūnų rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius praleido betikrinami, kaip Lietuvoje kolchozuose tvarkomos ganyklos ir kultūrinės pievos. Po to, P. Olekas, senas partietis, dabar valstybės kontrolės komisijos pirmininkas Lietuvoje, per TIESĄ (spalio 22 d.) mokė kaip įveikti atsilikimą įrengiant kultūrinės pievas ir ganyklas.

Nors prieš porą metų buvo išgarsinta, kad kolchozams bei jų vadovybėms suteikiama daug savarankiškumo, bet įvairių ūkininkavimo tvarkytojų ir toliau tebėra labai daug. Pievomis ir ganyklomis rūpintis yra įpareigoti rajonų vykdomieji komitetai, RTS (buvusios MTS, dabar žemės ūkio mašinų remonto stotys), MMS (melioracijos mašinų stotys), kolchozų vadovai ir kiti žemės ūkio specialistai. Savo keliu į tuos reikalus kišasi vietiniai partijos ir net komсомоlo komitetai, arba ir laikraščių korespondentai. Virš jų visų dar prisidėjo ir valstybės kontrolės revizoriai, kurie ne tik tikrina, ar atliktas numatytas darbas, bet ir moko, kaip jį reikia dirbti.

PER TRIS KETVIRČIUS METŲ ĮVYKDYTA PUSĖ PAŽADO

Per devynis šiuo metų mėnesius kolchozai ir sovchozai Lietuvoje pagaminę po 14.4 centnerius (gyvo svorio, po 100 kg. cent.) mėsos iš kiekvieno 100 ha naudojamų žemės.

Išskilmingame pasizadėjime pavasarį buvo numatyta, kad kolchozai per visus metus iš kiekvieno 100 ha naudojamų žemės turi būti pagaminta mažiausiai po 28 cent. kolchozuose ir 55 cent. sovchozuose. Tas pasizadėjimas reiškė, kad šįmet mėsos gamyba turi pakilti, lyginant su pereinamais metais, mažiausia 40%. Dabar pakilimas, lyginant su pereinamais metais, trim ketvirtadaliais, esąs 37%, tačiau viso užsimojimo įvykdyta dar tik apie pusę. Spalio ir lapkričio mėnesiai turės būti didžiausio gyvulių skerdimo mėnesiai. Mėsos valstybei tiekimo planas dar neįvykdytas.

PIENO DUOKLĖ JAU ATIDUOTA

Spalio 23 dieną Lietuvoje buvo paskelbta, kad jau įvykdytas metinis valstybinių pieno paruošimo planas 102 procentais. Vadinasi, valstybiniam pienu priėmimo punktam jau parduotas reikalaujamas pieno kiekis.

Ta proga nurodoma, kad iki to laiko (nuo metų pradžios) Lietuvoje pagaminta pieno 36,000 tonų daugiau, negu pereinamais metais per tą patį laiką. Pienas skaičiuojamas "kolūkiečių ir tarybinių ūkių darbuotojų" pagamintasis, taigi įskaitomas ir privačiai laikomosios karvės. 36 tūkstančiai tonų yra tik apie 3% visų pareitų metų Lietuvoje pagaminto pieno kiekio. Likusieji metų mėnesiai yra nepilniausi. Tai būtų ženklas, kad pieno gamybos padidinimas toli nesiekia pasizadėtojo padidinimo "mažiausia 40%".

Bulgarijos sosto įpėdinis Simeonas II (dešinėje) mokosi Valley Forge karinėje akademijoje, Amerikoje. Baigęs akademiją, jis grįš Ispanijon, kur gyvena jo motina. Karališkoji šeima iš Bulgarijos buvo ištremta 1946 m., ten įsigalėjus komunistams.

VISAM PASAULY

• Jungtinėse Amerikos Valstybėse antradienį apie 48 milijonų iš 76.5 mil. turinčių teisę balsuoti eis prie urnų. Stebėtojai pranašauja, kad šiuos rinkimus laimės demokratai, gaudami 8-15 vietų persvarą senate (šiuo metu 49-47 demokratų naudai) ir apie 40 vietų persvarą atstovų rūmuose (dabar 232-195 demokratų naudai). Gubernatorių rinkimuose laukiama pasikeitimų abiejose pusėse su galima nežymia demokratų persvara.

Itin gausaus balsuotojų skaičiaus laukiama Ohio valstybėje, kur vyksta kieta kova dėl Right to Work įstatymo pravedimo.

KIEK PAGAMINA PRAMONĖ LIETUVOJE?

Balandžio mėnesį buvo teigiama, kad sukollektuoti amatinių per metus Lietuvoje pagaminta už maždaug ketvirtadalį milijardo gaminių, ir kad tai esą 7% visos pramonės gamybos respublikoje. Iš to reikėjo spręsti, kad visos gamybos vertė yra apie 3 milijardus 570 milijonų rublių (maždaug 357 milijonai lietuviškų litų).

Dabar partijos sekretorius J. Manušis tvirtina, kad per devynis šiuo metų mėnesius "vidutinis produkcijos paros išleidimas šiemet sudaro 26.9 milijono rublių".

Per devynis mėnesius šįmet tenai buvo 231 darbo diena. Taigi trijų ketvircių metų produkcija turėjo būti verta 6 milijardų, 214 milijonų rublių, o tokiu tempu dirbant toliau, visų šiuo metų pramonės produkcija Lietuvoje turėtų pasiekti apie 8 milijardus rublių (apie 8 milijonus lietuviškų litų). Nepriklauso lietuvių gamybos — buvo arti 418 milijonų litų).

Nuotaikų tyrinėjimų institutai ir laikraščiai tuo klausimu susilauko nuo pranašysčių, nes balsuotojų nuomonės esančios taip pasidalinusios, jog išvadų padaryti nesą įmanoma. Vietinis "Cleveland Press" pranašavo Right to Work šalininkų, o kartu ir dabartinio gubernatoriaus William O'Neill pralaimėjimą, tačiau senatorius John W. Bricker (resp.) būsiąs perrinktas trečiajam terminui.

• Įvairios JAV vyriausybės įstaigos, įskaitant ir valstybės bei gynybos departamentus, ruošia sveikatos ir švietimo programą pagalbėti Vid. Rytų ir pietinės Azijos kraštams. Programos suma sieksianti 70 mil. dolerių. JAV kreipėsi į Jungtines Tautas, prašydama surinkti duomenis apie reikalingą pagalbą ūkiškai atsilikusiems kraštams.

• Jungtinių Tautų plenumo politinis komitetas priėmė JAV rezoliuciją, reikalaujančią sustabdyti atominių ginklų bandymus, kol vyks pasitarimai Ženevoje dėl tarptautinės kontrolės sistemos Sovietinis blokas balsavo prieš rezoliuciją.

• Sovietų Sąjunga naujoje notijoje sutiko, kad lapkričio 10 d. Ženevoje prasidėtų Rytų-Vakarų specialistų konferencija tirti kelius, kaip apsisaugojus nuo netikėto užpuolimo, tačiau reikalauja, kad konferencijoje būtų po lygų atstovų skaičių iš komunistų ir antikomunistų kraštų.

• Maskvoje Tasso agentūra paskelbė, jog šiemetinis Nobelio premijos laimėtojas Borisas Pasternakas maldavęs Chruščiovą, kad tas neištremtų jo iš Rusijos. Laišką Chruščiovui Pasternakas parašė po to, kai "tarybinių rašytojų" organizacijos paruošė petiją, reikalaujančią iš Pasternako atimti pilietybę ir ištremti iš Rusijos. Oficialiame vy-

NAUJAS DIRVOS ADRESAS

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio

Šios savaitės pabaigoje Dirva persikelia į savo namus, pirktus pačiam lietuvių kolonijos centre — 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Todėl prašome visų mūsų skaitytojų, bendradarbių ir talkininkų Dirvai rašyti jau naujuoju adresu.

Naujoje vietoje Dirva darba jau pradės šios savaitės pabaigoje. Dėl persikėlimo ir susitvarkymo Dirva ateinančią savaitę išeis tik vieną kartą — ketvirtadienį.

TAUTŲ SANTYKIŲ NUODYTOJAI

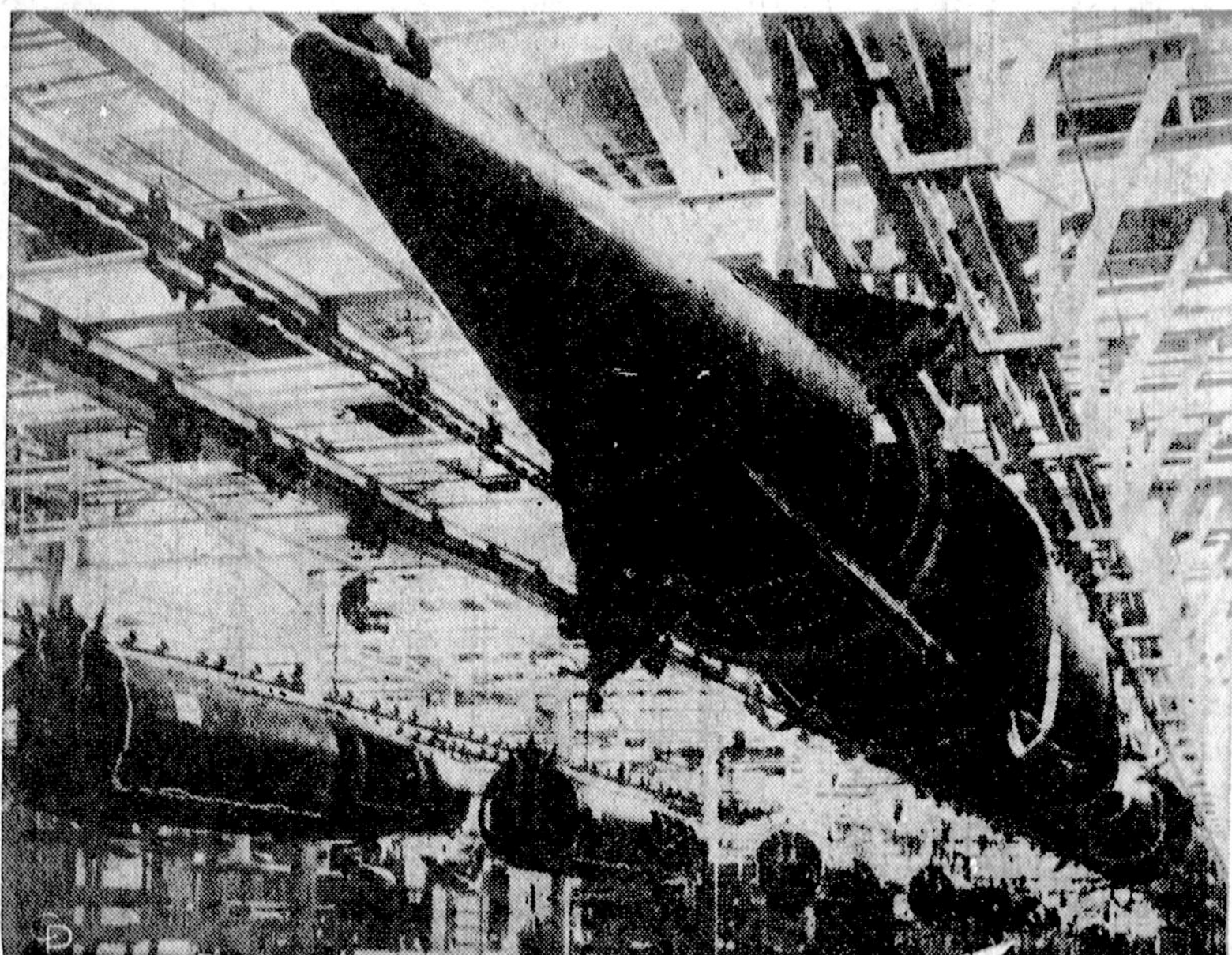
Klaipėdos krašto vokiečių laikraštis "Memeler Dampfboot" spalio mėn. pabaigoje minėjo 10 metų sukaktį, kai po karo vėl buvo atnaujintas jo leidimas. Laikraštis išėina du kartus per mėnesį Oldenburge ir uoliau toliau varo prieš Lietuvą ir lietuvių nukreiptą akciją. Vokietijoje įsigalėjus nacionalsocialistų judėjimui, "Memeler Dampfboot" buvo pasidavęs nacių organu, nors dabar dedasi nacional-socializmo auka!

Sukakties proga "Memeler Dampfboot" raštu sveikino Vakarų Vokietijos kancleris Dr. Adenaueris, linkėdamas, kad laikraštis stiprintų "memelenderių" įsitikinimą, jog "teisė į tėvynę priklauso neatskiriamoms pagrindinėms teisėms". Nuostabu, kad Vokietijos vyriausybės galva laikė reikalinga sveikinti kaip sykis tuos sluoksnius, kurie nuosekliai dirba tautų santykių nuodijimo darbą.

"Memeler Dampfboot" (X. 24) praneša, kad Vismare miręs kun. von Sass. Šis liuteronų pastorius Klaipėdos krašte ėmė organizuoti nacinį judėjimą "krikščioniškos socialistinės darbo bendruomenės" vardu. Bet netrukus Berlynas iš jo atėmė sąjov paramą ir pradėjo remti vet. gyd. Neumanno vadovaujamą "socialistinę darbo bendruomenę". Abi organizacijos ėmė lenktyniauti priešvalstybinėje veikloje, kol pagaliau Lietuvos valstybės organai buvo priversti įsikšti ir jų veiklą sustabdyti, o patiems vadeivoms iškelti bylą.

riausybės pareiškime sakoma, kad Pasternakas galys laisvai vyksti Stockholman pasiūlyti premijos ir pasilikti "kapitalistų rojuje", daugiau Rusijon nebegrįžtant. Jo romanas "Daktaras izvago" oficialiai paskelbtas antisovietiniu. B. Pasternakas yra 68 m. amžiaus.

• Kinijos komunistų artilerijos ugnis į Quemoy vis silpnėja. Nacionalistų stebėtojai mano, kad komunistai norį nutraukti nesėkmingą ofensyvą palaipsniui, idant taip ryškiai nekristų į akis pralaimėjimas.

Baigiamų montuoti Nike-Hercules raketų eilė Douglas Aircraft dirbtuvėse.

DIRVA

THE FIELD

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: B. Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTIŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D. J. (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: B. Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJOS KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

NE JŲ, BET MŪSŲ

INŽ. EUGENIJUS BARTBUS, ALT Sąjungos Pirmininkas

Lietuviškam darbui sąlygos nėra palankios be nepriklausomos Lietuvos. Aišku, kad asmeninė nauda iš lietuviško darbo šiame krašte niekas nesitiki ir tikėtis negali. Daug kur girdėti nusiskundimų, kad tas lietuviškas darbas neinas taip, kaip turėtų būti, kad lietuvių išlaikyti pastangos kai kada kryptančios net į beviltiškumo pusę. Nekuklu būtų girti, kad Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos darbai sudaro kokią didelę išimtį. Bet gi faktas lieka faktas, kad jau geras metas, kai prasidėjo tautinės minties lietuvių didesnis telkimas į mūsų Sąjungos eiles, o mūsų senųjų ir naujųjų narių tarpe iš naujo kyla ryžtas aukotis — ir darbu ir lėšomis — lietuviškos reikalams, kuriems pirmoje eilėje yra pasiryžusi tarnauti Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga.

Darbai yra žinomi. Nėra reikalo pakartotinai minėti. Tačiau dvi pagrindinės mūsų darbo pergalės reikia dažniau kelti. Pirmas dalykas, tai mūsų spaudos organo Dirvos įjungimas į kylančius bėgus. Štai, Dirva jau du kartus per savaitę. Dirvos vėjus baigėsi su kaupu. Dirvos ateities planai žinomi. Tris kartus per savaitę ir, vėliau ar anksčiau, ir dienraštį. Tai padarė ir padarys mūsų nariai ir prijaučiantieji savo pasiaukojimu. Nes visi puikiai supranta, kad be geros savo spaudos jokie dideli darbai nėra įmanomi. Todėl ir pirmoji mūsų pergalė buvo siekta spaudos srityje.

Antroji (bet nemažiau svarbi kaip spauda) lietuviškos gelbėjimo ir išlaikymo priemonė — yra sudarymas sąlygų, kad Amerikos lietuviai, ypač jaunimas, turėtų lengvas, patogias, patrauklias ir kultūringas sąlygas asmeniniam bendravimui ir talpinimui lietuviškos kultūros žiedų: knygynų, spaudos archyvų, muziejinių dalykų ir pan. Tik paviršutiniškai pažūrėjus, galėtų atrodyti, kad būtų visai neesminis reikalas, kur susirinkti. Svarbu kad būtų lubos ar stogas virš galvos. Aš, asmeniškai, tokia pažūrai gal ir pritarčiau. Bet tikrovė rodo kitką. Daug žmonių jaučia savotišką širdgėla, kai reikia lietuviškos kultūros ir kitokių lietuviškų idėjų reikalus svarstyti karčiame aplinkoje, ar ten kur sienos puošiamos kitų tautų didvyrių paveikslais ar kitokiais, jau visai nebepriminiais vaizdais. Arba vėl ten, kur kas 5 minutes teiraujasi, kada posėdis bus baigtas ir kodėl taip mažai gerimų tesuvariojama.

Nėra reikalo ir sakyti, kad tokios sąlygos daug ką įžeidžia ir atgrasina. Iš čia yra visai suprantama, kodėl visose Amerikos lietuvių kolonijose ta problema svarstoma, o kai kur jau ir praktiškai sprendžiama — įsigyjant ar statant tinkamas patalpas. Lietuviškos valstybės čia neturime, todėl visa tai darosi tik visuomeninė iniciatyva. Vienur geriau, kitur blogiau. Svarbu, kad darosi. Visa tai yra lietuviškos gelbėjimo ir išlaikymo priemonė, visa tai pašvenčiama lietuvių tautos atečiai ir Lietuvos nepriklausomos valstybės atkovojimui.

Todėl suprantama, kodėl visi lietuviai sveikina (bent privilegijų sveikinti) Los Angeles ALT

S-gos skryčiaus pasiryžimą steigti-statyti lietuvių namus tame mieste. Namus, kur telksis visi lietuviai be jokių požiūrių skirtumų, kur telksis Amerikos lietuvių kultūros žiedai bei priemonės. Atsiminkime, kad Kalifornija — Aukso Krantas — yra gražiausios ateities Amerikos kraštas. Atsiminkime, kad į tą kraštą vyksta Amerikos pinigai, vyksta ten proto, išradimų ir iniciatyvų žmonės. Nedaug, bet jų tarpe jau švystelėja gabių lietuvių vardai. Ten graži ateitis Amerikos lietuviams. Kurkime jau dabar lietuvių centrą Los Angeles — remkime ALT S-gos Los Angeles skryčiaus namų statybą. Taip darydami, mes įrodysime, kad mes norime ir galime pasipriešinti lietuviškos žlugimui JAV-se.

Ačiū Los Angeles skryčiui už pradžią ir vadovavimą. Bet nuo dabar, tai jau nebeturi būti vienų, tai turi būti mūsų visų darbas ir lėšos.

MCSŲ SPECIALYBĖ

Vaistų siuntimas į užsienius. Mūsų sandėliai yra pilni, ir užsakymai greit išpildomi. Kainos visiems prieinamos.

MODERN DRUG
12429 St. Clair Ave.
MU 1-2342

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Seštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3.30, 6-8.30 p. p. pirmad.
antradi., ketvird., penktadi.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso REpublic 7-5020
Namų WALbrook 5-3763

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2557 W. 69th Street
(ėjimas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Sestadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI I

LIETUVĄ

10 Rublių už 1...

Mokestis \$5. — iki \$50.00

PILNAI GAKANTUOTA

KVITAS PARUPINAMAS

EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY

14 Broad Street

Newark 2, New Jersey, U.S.A.

Leista Bankų Dept

ir apdrausta

NEW YORK

Tarptautinė Moterų Meno ir Pramonės Paroda New Yorke įvyks 3-9 d.d. lapkričio, Regiment Armory patalpose, Park Ave. ir 34 g. kampas.

Šioj parodoj jau nuo senai dalyvauja ir lietuviškos moterys, kurios ir šiemet įrengs du savo paviljonus, išstatydamos kasmet naujus ir skirtingus eksponatus. Bus galima nusipirkti vertingų mūsų liaudies meno išdirbinių: lietuviškų lėlių, medžio drožinių, nuo Baltijos krantų gintaro papuošalų, lietuviškų kalėdinių atvirukų ir mūsų šeimininkių kepinių. Taip pat parodoj budės tautiniai drabužiai apsiręngusi lietuvių verpėja prie ratelio, kurio daugelis iš mūsų jaunimo dar iš viso nėra matę.

Parodos proga, New Yorko miesto mero R. Wagnerio rezidencijoje, ponis Wagner ruošia visų tautybių atstovams priėmimą, kurio metu jaunosios karkos atstovės bus apvainikuotos miss titulu. Jaunujų atstovauti moterų nutarė kviesti Aldoną Šileikytę ir Eglę Žilionytę.

New Yorko moterų tikisi ir laukia mūsų visų tautiečių dėmesio ir paramos savo tautos reprezentaciniam darbams svetimųjų tarpe paremti.

Parodos paskutinę dieną — lapkričio 9, sekmadienį, įvyks lietuviška programa, kurią atliks Operetės choras, vedamas J. Cibo, ir J. Matulaitienės tauti-

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš vairyų laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave Brooklyn 21, N. Y.

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

LOUISVILLE TITLE INSURANCE COMPANY

118 St. Clair Ave., N. E.

Tel. MAin 1-2075

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

AMALGAMATED ASS'N. OF ST. & E. RY.

Harry Lang — Secretary

740 SUPERIOR AVENUE, W.

nių šokių grupė. Programai vadovauja M. Jokubaitienė.

Prašoma iš anksto įsigyti bilietus pas J. Pinkų, Jokubaitienę, Liet. Atletų klube ir visas Liet. Moterų Atstovybės nares. Kvietčiama atsilankyti ne tik didžiojo New Yorko, bet ir tolimų jo apylinkių lietuvių.

Moterų Vienybė, vadovaujama P. Šimėnienės, lapkričio 21 d., Karvelių namuose, Brooklyne, pagerbė savo narę Ievą Mikolaitienę jos 75 m. sukakties proga. Jos pagerbti buvo susirinkę apie 40 narių ir viešnių. Sveikino ir Liet. Mot. Atst. klubo vardu gėlių įteikė pirm. V. Jonuškaitė-Leskaitienė, L. Bieliukienė, E. Čekienė, V. Tysliavienė, A. Zubkienė, Dabsonienė, ne pobūvio pirm. O. Valaitienė, Mot. Vienybės pirm. P. Šimėnienė ir kt.

TORONTO

J. Kalpokas gavo telegramą iš vienos lošimo kompanijos, kad jo bilietas įveiktų laimingųjų skaičių. Išlošti suma nėra nurodyta. Jinai paaiškės tik po kelių dienų.

Spalio 25 d. radijo bangomis A. Kuolas sugraudino Toronto visuomenę, pranešdamas, kad choras "Varpas" yra patekęs į sunkią materialinę padėtį ir prašė paremti jų ruošiamą tuo reikalu pasilinksminimą. Visuomenė nebuvo kurčia, išgirdus pagalbos reikalingą balsą, prisirinko pilna prisikėlimo parapijos salė.

Apmokėjus nemažas išlaidas, tikimasi turėti šiek tiek pelno ir bent laikinai materialinę krizę pavojaus pašalinti.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TALKA

Lietuvių Enciklopedijos Administracija skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos talką nuo š. m. spalio 15 iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsiprenumeravusiems bus duodamos premijos.

Užsiprenumeravusieji nuo š. m. spalio 15 d. iki gruodžio 15 d. iš leidyklos nemokamai gauna: 1) Vinco Krėvės Raštus — pilną komplektą (komplektą sudaro 6 tomai, kurių trys tomai jau išleisti, o ketvirtasis spausdinamas);

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai

SETTLER'S

12906 Buckeye Road

WA 1-4261

THE BEST IN HUNGARIAN CUISINE FEATURING GYPSY DINNER MUSIC WED. THROUGH SUNDAY
OPEN 7 DAYS A WEEK FROM 11 A. M. TO 2:30 A. M.

mas; 2) Lietuvos Žemėlapi ir 3) Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje."

Prenumeratoriai, kurie užsisakys nuo š. m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d., gaus pilną Vinco Krėvės Raštų komplektą. O tie, kurie užsiprenumeruos nuo 1959 m. vasario 15 d. iki tu pat metų balandžio 15 d. gaus Lietuvos Žemėlapi ir Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Jau išėjusius L. E. tomus naujieji prenumeratoriai gaus išsi-mokėtinai pageidaujamomis sąlygomis. Už vėliau išleisimus toms mokama normalia tvarka.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, o vaisius visų lietuvių sutelktinių pastangų, vaisius, deja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių. Tad ir nuopelnai atitinkamai priklauso visiems tiems, kurie bet kuriuo būdu prie šio didelio darbo prisidėjo. Darbas kilnus, nes lietuvių tautos ir valstybės kančios ir vergijos metais, jis skiriamas jos garbei ir pasididžiavimui. Darbas prasmingas, nes skirtas ne tik mokyti ir praturtinti kiekvieno mūsų žinyną, bet yra būdas ir priemonė išlaikyti lietuvių kalbą ir lietuvių bei.

Argi nėra didelis pasididžiavimas prieš laisvas tautas, kad pavergtos tautos vaikai, plačiai pasiskleidę priverstinėje emigracijoje, suteiktinėmis jėgomis sugrąžina tokį milžinišką darbą padaryti?

Ir Tu, Mielas pavergtos tautos Sūnau ir Dukra, prenumeruodamas L. E., esi tų sutelktinių jėgų dalininkas ir Tau, kaip ir visiems bendradarbiams ir talkininkams priklausys būsimųjų mūsų tautos kary padėka ir tinkamas įvertinimas.

Laukiame atsiliepiant.

Lietuvių Enciklopedija
265 C St.,
So. Boston 27, Mass.
U. S. A.

LE TALKOS KREGŽDĖS

Mūsų tautos mažuma, jėga atskirta nuo savo tautos kamieno, nepaprastai sunkiomis sąlygomis ėmė leisti LE. Ir per penkis metus mes pradėjėm darbą tesėjome, išleisdami 14 tomų, bet tesėjome vien tik nuosirdžia prenumeratorių ir bendradarbių talka. Mūsų darbą suprato visi. 1958 m. Ohio valst. lietuvių gydytojų 1000 dol. skirtą kultūros reikalavimą premiją JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondo jūrų komisija paskyrė LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJAI, kuri yra tautos kultūrinio lietuvių subrendimo ir besąlyginės kovos už lietuviškąją kultūrą išraiška.

Prieš savaitę laiko paskelbė

IŠ LAIŠKŲ REDAKCIJAI

REIKIA DIDESNĖS AKCIJOS

Amerikos Balso transliacijos iš Muencheno lietuvių kalba buvo labai svarbios ne tik politiniu, bet ir lietuviškai tautiniu požiūriu. Lietuvos gyventojai suprato, kad Vakarai nedavė mums tikrai komunikmū, ir Pabaltijo kraštai bus kada nors išvaduoti. Lietuvos bolševikinimas ir rusinimas yra vykdomas rusų kalba, todėl Lietuvos gyventojai rusų kalbos, kaip komunizmo ir rusinimo nešėjos, nekenčia. Todėl labai gaila, kad gana menkais sumetimais iš Washingtono buvo įsakyta lietuviškas transliacijas nutraukti ir žinias perdavinėti rusų kalba.

Ta prasme lietuviškų transliacijų nutraukimas ir žinių perdavimas vien tik rusų kalba Lietuvos gyventojų gali būti suprantas, kaip nuolaida komunizmui ir net talkininkavimas surusinti lietuviams. Tai baisu! Mes visi turime stengtis, kad žinios į Lietuvą būtų ir toliau siunčiamos iš Muencheno tik lietuvių kalba. Washingtonas mūsų protestais ir prašymais turi būti įtikintas, kad palikimas vien rusiškų transliacijų yra pasitarnavimas Maskvai ir ten gyvenančiųjų nuteikimas prieš Ameriką.

Prieš keletą metų, kai Amerika nutraukė pagalbą Izraeliui už jo agresyvumą prieš arabus, tas draudimas tęsėsi tik keletą dienų, nes žydai masiniais prašymais per senatorius ir kongresmanus įtikino, kad tai žalinga ne tik Izraeliui, bet ir pačiai Amerikai. Tad ir mūsų reikalu. Nepakanka kelių žmonių intervencijos Washingtono. Turime visi rašyti senatoriams, politikams, valstybės departamentui ir net pačiam Prezidentui. Ypač tai turėtų suprasti lietuvių respublikonų ir demokratų komitetai, kurie rūpinasi atstovų išrinkimu į kongresą. Jie turėtų per partijų centrų kreiptis į Valstybės Departamentą ir Prezidentą, kad žinių siuntimas lietuvių kalba būtų atnaujintas. Prie šio taip svarbaus reikalo turėtų prisidėti visos politinės, kultūrinės ir ekonominės organizacijos bei pavieniai asmenys.

Jei mūsų laukan pulkas ar divizija pasiųstų tik savo štabą, tai iš anksto galima pranašauti pralaimėjimą. Taip ir ALTo centro organai turėtų suprasti, kad jų intervencija buvo labai mažo masto, ir čia reikalinga visos visuomenės akcijos, kad pasiektų didesnio efekto ir geresnių pasekmių.

Dr. K. Pautienius, Cleveland

Dirvą būtinai pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir po to paragink jį užsiprenumeruoti.

VOTE . . .

For Common Pleas Court

Term Expiring January 6, 1961

CHARLES F. CARR

Endorsed by The News, The Press and The Plain Dealer

CARR FOR JUDGE COMMITTEE

Harry L. Davis James P. McWeeny

Co-Chairmen

JUDGE CARR

PERSIUNCIAMA SIUNTINIUS I SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS.

NAUDOKITES PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583
(Licensed by USSR)

MŪSŲ SKYRIAI

141 2nd Ave. New York City Tel. YU 2-0380
900 Literary Rd. Cleveland 13, Ohio Tel. TOWER 1-1461
11339 Jos. Campau Detroit 12, Mich. Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave. Philadelphia 23, Pa. Tel. WALnut 5-8878
132 Franklin Ave. Hartford, Conn. Tel. CHapel 6-4724
39 Raymond Plaza W. Newark, N. J. Tel. MArket 2-2877
308 West 4th St. Boston 27, Mass. Tel. ANDrew 8-5040

Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus.

Pradžiuginkite savo artimuosius siuntiniu Kalėdoms. Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas).

Mūsų įstaigose yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, pramonės gaminių: skarelių, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis. Atsiminkite, kad mes esame siuntinių persiuntimo specialistai.

Viduržemio jūros pakraščiais (II)

MIESTAS BE CENTRO

ALGIRDAS J. GREIMAS

Rugpjūčio 20,
Izmir, Turkija.

● Istambulo, Izmiras — graikiškoji Smirna — tai, žinoma, tik zuikio pasakas. Mano vokiečiai, tiesa, organizuoja ekskursiją į Efezą, 75 kilometrai nuo Izmir. Bet mano kišenėje svetimų valiutų badas: iš Egipto buvo leista išsivežti tik 40 svarų, sumokėjus už juos 56. Mūsų noras pamatyti Turkijos mandrybes, be to, ribojamas sveiko proto sumetimais. Istambule — vienas bičiulis prancūzų kalbos ir literatūros katedros vedėjas, Izmir — kitas kolega iš Aleksandrijos dėsto žemės ūkio ekonomiją. Tai bus gi laiko pasisvečiuoti ir apsilankyti.

Tyčia bandau italų katalikus. Jie gi turi popiežiaus tautinį monopolį, tai jie, iš pareigos, turi šventoje istorijoje geriau nusimanyti. Bet nei vienas iš jų nežino, kuriuo metu Panelė Marija turėjo progos gyventi Efeze...

Išleidę, tad, bendrakeleivius išvyk, liekame laivo ir miesto šeimininkai. Išeinam pasivaikščioti.

Miestelis simpatiškas. Aš sakau, panašus į Prienus. Onutė protestuoja. Jos akys ne prie niškos. Ji atstovauja tai tautiečių kategorijai, kuri pro Prienus tik pravažiudavo, pakeliui į Birsioną, ir niekad Prienų medžiaginius ir dvasinius turtais nesididėjo.

Nusileidžiu. Izmiras truputį didesnis už Prienus (200,000 gyventojų). Bet plačios, Ataturko įsakytos gatvės dar labiau žemina ir taip jau neaukštus namus ir patelšina pirmąjį įspūdį.

Keistas miestas: einam jau gera valanda, o miesto centro vis neprieinam. Paskui kapitonas mums išaiškino, kad negalima rasti to, ko nėra. Tai vienintelis miestas be miesto centro.

Dar viena keistenybė. Tai bankų miestas. Jau ir Istambule buvo nemaža bankų, bet čia jų daugiau, kaip Paryžių kavinų. Keista. Krašte, kur siaučia ekonominė krizė, klesti bankai.

Ir pagaliau, — nebe paslaptis, o tiesiog keistenybė, kurios taip ir nepavyko išsiaiškinti, — tiek Istambule, tiek Izmirė pagrindinis prekybinis apyvartos objektas atrodo yra l o v o s. Mums tai ėmė atrodyti tiesiog lyg koks piktos dvasios apsidėmas. Pasukę už gatvės kampo, — pilietis nešasi lovą. Važiuoja sunkvežimis, — pilnas lovų. Lipa žmonės iš laivo, — kiekvienas su savo

peizažu? Kas man, pavyzdžiui, Tula?

— Tula, Tula, Tula-ja, Tula rodina maja...*) Tai ir viskas, ką žinau apie savo... gimtąją Tulą.

*) Tula — Rusijos miestas, apie 200 kilometrų į pietus nuo Maskvos, savo laiku garsus virdulių ("samavorų") gamyba. "Tula rodina maja" — rusiška dainelė, Tula mano gimtinę. Red. (Bus daugiau)

lova... Šį klausimą kada nors ateity reiks ištirti.

Vietoj miesto centro randame Kultūr Parką. Tai naujosios Turkijos simbolis vienas jos netolimos praeities lapas. Pats pavadinimas primena Sovietų Sąjungą ir gana glaudų Kemalio revoliucijos flirtą su rusiškąja. Bet žodis prancūziškas. Tai ne vokiška Kultūr, o prancūziška culture (tariama maždaug kiultjur). Tai vėl istoriška referencija: prancūzai po pirmojo karo padėjo Kemal Pašai įkurti respubliką ir sumušti graikus, tuo suvesdami sąskaitas su savo miela sąjungininke Anglija, norėjusia visai išstumti prancūzus iš Artimųjų Rytų. Istorija dabar kartojasi, ir šiuo atveju negali, bent iš pirmo žvilgsnio, nesutikti su Marksu, kuris pranašavo, kad kapitalistinės galybės suvalgys viena kitą...

Prancūzų kalbos įtaka Turkijoje pasireiškia neįprasta, fonetinė forma. Ant Kultūros Parko vartų didelėmis raidėmis užrašas: **Enternasyonal Fuari**. Atvertus atgal į prancūzų kalbą — La Foire International, fonetiškai — "lia fuar enternasyonal"... Autobusų sustojimo vietos atžymėtos iškabomis **Otobüs**, taria visai panašiai (maždaug otobius), kaip ir prancūzai savo prancūziškai parašytą autobus. Kredito banką turkai vadina **Kredi Bankası**, tai yra, prie prancūziško **banc** (bank) pridėdami tik galūnę **-ası** (mes dedam tik -as), o **credit** tik perrašo į **kredi**, kad skambėtų visai taip, kaip prancūzai sako, e tardami kaip k ir t visai nutylėdami.

Mes, pasisavindami prancūzų ar anglų terminus (dažnai per rusų ar lenkų kostuvą perleisčius), įrašėme juos į bendrą lotyniškąjį palikimą ir bandome rašyti bei tarti laikydamiesi arčiau prie spėjamo lotyniško tarimo. O turkams Vakarų kultūros referencija jau nebe lotyniškoji, bet prancūziškoji Europa. Europa, kuri neturėtų istorijos.

Iš viso, kas anksčiau pasakyta, — o ypač iš to, kas nepasakyta, — aišku, kad Izmiras naujas miestas, neturįs nei ypatingos graikiškos, nei turkiškos senovės.

Tiesa, anapus įlankos matyti šiek tiek griuvėsių. Tai Homero gimtinė, tai Tantalo kapas. Bet, galvoju: kas Homerui dabartinis Izmiras? Ir kas dabartiniam Izmirui Homeras? Kokie iš viso žmogaus ryšiai su jo gimtuoju

PO DEŠIMTIES METŲ AMERIKOJ

Kaip nusikratoma lietuviškais laikraščiais...

EMILIJA ČEKIENĖ

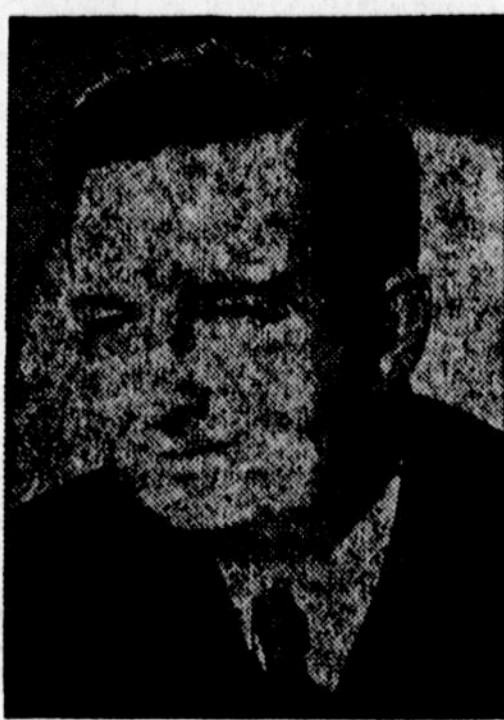
Dar taip neseniai stovyklose kiekvieną, ką tik iš spaudos išėjusį laikraštį ar kitą leidinį, dar spaustuvės dažams neišdžiūvus, išgaudydavom. O į šį kraštą atvykę su nusistebėjimu džiugdavomės, kai pirmųjų lietuvių atei-

vių laikraščių leidėjų pastangomis, pradėdavo mus lankyti šio krašto lietuviški laikraščiai. Stropiai skaitydavom ir jautėmės laimingi, kad šiam nepaprastai dideliui krašte tarp svetimųjų nesame vieni, kad dar

VISUS LIETUVIUS LAPKRIČIO 4-TĄ DIENĄ KVIECIAME BALSUOTI UŽ DORĄ, SAŽININGĄ IR LIETUVIAMS DRAUGINGĄ.

GUBERNATORIŲ

C. WILLIAM O'NEILL

LIETUVIŲ KOMITETAS
O'NEILL'UI IŠRINKTI.

JULIUS SMETONA, PIRM.

nuo seno čia tebeveikia gyvas mūsų lietuviško pasaulio judėjimas ir kviečia mus į jį įsijungti. Mes, žinoma, šio kvietimo neatmetėm, daugiau ar mažiau įsijungėm į tą lietuvišką kultūrinį gyvenimą. Nors pirmosios naujojo žemės iškūrimo dienos buvo pačios sunkiausios, bet savai spaudai sekti laiko ir pinigų užteko.

Tačiau dabar, kai daugelis jau pradėdam švesti nuo į šį kraštą atvykimo dienos dešimtmėję, mūsų naujųjų ateivių veidas iš pagrindų pasikeitęs. Daugelis perėjo dirbti į savas profesijas, įsigijo namų, lietuvišku papročiu susitaupė "juodai dienai". Žodžiu, prisitaikė naujoms gyvenimo sąlygoms ir neblogoi įsikūrė. Visa tai labai miela girdėti.

Tačiau žmogui žemėje rūpesčių niekad netrūksta. Dabar bene viena iš didžiausių daugelio mūsų išeivių neišsprendžiamų problemų yra, kaip sumažinti jų namus belankančią lietuvišką periodinę spaudą, o knygos, lentynose sukrautos, neprašomos į namus nesibrauna, laukia, kol skaitytojai patys ateis nusipirkti.

Anądien mane užkalbino linksmi nusiteikę, laisvos profesijos gerai pažįstamas atstovas:

— Rytoj einu užbaigti tvarkyti namų pirkimo sutarties dokumentus ir greit kelsimės į nuosavą rezidenciją. Šiandien jau pasiunčiau laikraščius X pranešimą, kad dėl adreso keitimosi sustabdytų siuntinėjimą. Tai puiki proga nusikratyti dar vienu lietuvišku laikraščiu!

— Tai kiek jų dar pasilikot? — užklausu.

— Iš lietuviškų — vieną savaitinį, kurio vistiek niekas iš mūsų neskaito dėl laiko stokos, žmonai užsakiau žurnalą Time, nors ji mažai ką skaitydama suvanta, dukrai Life ir Riders Digest, ar negana?

O neseniai, besisvečiuojant vienoj, labai gerai įsikūrusioj šeimoj, išklausu visus jų laimėjimus, nugalėtas kliūtis, besiekiant profesinio pasiruošimo ir asmeninės gerovės, teko matyti šeiminių malonų pasitenkinimą, kaip ir anie Krizo vestuvių svečiai.

Argi gali tada būti supranta moderni poezija ir naujoji literatūra? Pamėgti naują juk reikia tam tikrų dvasinių pastangų, budrumo, sątesnio žvilgsnio. Tuo tarpu mūsųose knyga dažnai įvertinama pagal tai, kiek ji tinka ant "trečio" po riebių pietų.

Dar kiti nuolat kartoja, jog iš

tų savų laikraščių nieko naudos, tik pinigų švaistymas, pasenusios žinios, nėr ko skaityti ir t.t.

Kad tai būtų žodžiai vos mokančių skaityti! Deja, tai yra mūsų inteligentijos atstovų mintys. Atseit, kol tvirtai ir pastoviai materialistiškai nebuvom įsikūrę, kad galėtume gyventi be kitų savųjų bet kokios pagalbos, ir lietuviškos žinios buvo naujos, ir laiko užteko ir pinigų savai spaudai buvo negaila.

Tokių "išminčių" skaičius, deja, vis auga. Būdinga, kad jų tarpe randame ir tų, kurie iškilmingai yra pasirašę protestą kultūriniam nuosmūkiui.

Kaip matome, svetimų kraštų laisve ir kultūra nevisi mokam naudotis taip, kad nenusiteltume savosios. Kaip, visa tai matydami ir girdėdami, jautęsi ir ką pasakytų tie, kurie kentėjo ir net mirė už mūsų tautą ir jos kultūrą?

Būdingai ir nuoširdžiai apie tai yra pasisakęs Balys Sruoga, laiške iš koncentracijos stovyklos savo artimiesiems: "Didelė garbė būti auka dėl savo tautos. Kaip tik čionai išmokau branginti mūsų tautos tūkstančių metų kultūros didybę. Mūsų vargšė nelaiminga tauta tuo gali didžiuotis, ji turi visai kitokį garbės, išminties ir teisingumo supratimą. Mūsų tautos etikos bei estetikos sąvokos man virto viso ko pagrindu..."

Panašius žodžius ir dabar tebekartoja Sibiro kankiniai. Gi aukščiau minėti pavyzdžiai rodo, kokį pagrindą pasirenka ir ką labiausiai brangina, kai kurie naujieji šio krašto lietuviai emigrantai, gyvendami laisvo žodžio ir laisvos tautinės spaudos krašte. Teisingai poetas K. Bradūnas rašė:

"Amerikos ir kitų laisvų kraštų lietuviškoji visuomenė dvasioje šiandien, man regis, daug kuo panaši į aną Donelaičio laikų jai tik išoriai lietuvišką Tolminkiemio parapiją. Mūsų žmonės emigracijoje ir laisvoje tremtyje tiesiog siaubingai ima būrėti, lietuvišką polėkį ir balsą parodydami tik prie bliūdo ir cimbulų, kaip ir anie Krizo vestuvių svečiai.

Argi gali tada būti supranta moderni poezija ir naujoji literatūra? Pamėgti naują juk reikia tam tikrų dvasinių pastangų, budrumo, sątesnio žvilgsnio. Tuo tarpu mūsųose knyga dažnai įvertinama pagal tai, kiek ji tinka ant "trečio" po riebių pietų.

Greetings and Best Wishes To Our Friends & Patrons

FOREST HILL BAKERY

FOR THE BEST BAKER GOODS

2971 Mayfield Road

FA 1-1791

ISTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(28)

KAI TAPPIO BUVO PRAŽUVĖS

Buvo jau visiškai tamsu Santa Maria Carmine viduje. Tik vienur ar kitur blankios vaškinės šviesos pluoštas apšvietė vieną iš daugelio prislėgtųjų, kurie klūpojo, savo vargus pavesdami Dievo Motinai, idant jinaį savo galinga pagalba užtartų nelaimėse ar suaudrintai sielai išmeltų truputį ramybės.

Santa Maria del Carmine yra vargšų bažnyčia, ir vargšai jautė, kad tomis dienomis jie buvo labiau reikalingi Madonos palbos, negu bet kada anksčiau. Vienas kitas nedrąsiai priartėdavo prie stebuklingo krucifikso, kurio žmogaus rankos nepajėgusi sunaikinti, kurio sauganti galia buvusi didesnė už paties San Gennaro, Neapolio patrono, galią.*) Tačiau daugumas jų pasiliko šoninėse navose, o kai kurie nesijautė esą verti įžengti į bažnyčią. Nuolankiai nusizėmė, jie

*) Zakristijonas pasakojo man tokią krucifikso istoriją: kai Neapolį buvo apgulus Aragonijos Alfonsas, viena kulipka pramušė langą virš didžiojo altoriaus ir skrido į krucifiksą. Tačiau išganytojo paveikslas nulenkę galvą ir kulipka įstrigo į sieną. Tą pačią valandą priešo stovykloje žuvo Alfonso brolis, kulipkos kliudytas į galvą.

tik bučiavo maloningosios Dievo Motinos šventovės slenktį.

Varpai suskambino Ave Maria, jie vienas po kito kėlėsi ir, gliai nusilenkę, ėjo savo keliais. Bažnyčia turėjo būti uždaryta, ir aš lėtai žingsniavau šonine nava laukan. Tą akimirką vidun įėjo vienas vyras, krito ant kelių, ir, jo lūpoms dar tebekalbant maldos žodžius, dar kartą persižegnojęs, tartum gliai nusivylęs, nusilenkę, kakta paliesdamas grindų akmenis. Zakristijonas priėjo užrakinti durų; vyras pakilo, persimetė apsiaustą per petį ir skubiai paliko bažnyčią. Praeinant pro tą vietą, kurioje jis klūpojo, mano koja palietė skambantį daiktą. Aš pasilenkiau ir pakeliam ilgą kalabriečių durklą, gulėjusį ant grindų. Mes abu buvom paskutinieji, išėję iš bažnyčios. Lauke, aikštėje, pasivijau nepažįstamąjį. Jis krūptelėjo, kai aš jam ištiesiau durklą, ir skubiai griebė jį iš mano rankų. Jo veidas buvo mirtinai išblyškęs, keistas spindesys blizgėjo jo akyse. Aš buvau taip paveiktas jo išvaizdos, kad negalėjau susilaikyti nepasakęs, jog į esu matęs bažnyčioje ir man esą jo labai gaila. Jis pažvelgė į mane, suraukęs kakta, ir pro dantis prakošė:

— Colera in casa (cholera namuose).

Aš pasisakiau jam esąs šioks toks gydytojas, parodžiau jam instrumentų krepšį, nešamą rankoje, ir pasiūliau savo pagalbą, jei jis tikės, kad aš jam galėčiau būti naudingas. Tačiau jis tik papurtė galvą.

Sustojau valandėlei aikštėje ir galvojau, kur dar galėčiau nueiti, ir ar ne laikas jau būtų eiti namo į lovą. Pavargęs nuo ilgo dienos darbo, ramioje senoje bažnytėlėje buvau ieškojęs trupučio ramybės. Buvau jau beeišėjęs, kai nustebeš pamačiau nepažįstamąjį artėjantį prie manęs.

— Siete forestiere? (esate svetimšalis?) — paklausė trumpai.

— Taip, — atsakiau.
— Neturite nieko bendro su valdžia?
— Niente affatto (visiškai nieko).
— Norite eiti su manimi? — tada paklausė.

Man nieko daugiau nereikėjo. Mes nužingsniavome Via del Lavinaio ir už San Matteo bažnyčios pasukome į vieną skersgatvį. Pradžioje aš dar gerai orientavausi, tačiau palaipsniui vietos pažinimas mane apleido, ir pagaliau jau nežinojau, kur esame atsidūrę. Retkarčiais jį paklausdavau skersgatvių vardu, tačiau jis neatsakinėjo. Visai sutemo, ir aš galvojau, kuris turėtų būti laikas; tačiau tie reti apdriškę pavidalai, kuriuos sutikdavom, neatrodė, jog su savim turėtų laikrodžius — greičiau jie mielai būtų pageidavę tokį daiktą "įsigyti". Nei vienas žmogus

mums nesakė nė žodžio, man net atrodė, jog jie nuo mūsų traukėsi į šalį. Retkarčiais jie atrodė su mano palydovu apsiukeičią kažkokiais pasisveikinimais, kiek silpnų lempelių, apšviečiančių Madonų paveikslus, mirgėjime galėjau susivokti.

Mes praėjome vienus lenktų viršumi vartus ir atsidūrėme skersgatvelyje — tokiaime siaurame, kad vos begalėjome šalia vienas kito sutilpti. Staiga palydovas mane paklausė, ar aš žinau, kur mes esą, ir aš visai atvirai pasisakiau, jog net nežinau, kurioje miesto dalyje esame atsidūrę. Netrukus sustojame prie vieno nejaukaus, pusiau apgruvusio namelio. Girdėjau, kaip mano palydovas su vienu žmogumi, kurio aš nemačiau, apsiukeitė pora žodžių. Mano nustebeimui, nesupratau nė skiemens iš to, ką jie kalbėjo — aš, kuris didžiavausi Neapolio tarne kalbąs geriau, negu kitas italas. Iš vieno durų nišos išėjo dar vienas vyras. Dabar jau visi trys nužingsniavome tamsiu koridoriumi, ir girdėjau, kaip mūsų užpakaly buvo užsklęstos nematomos durys.

Mano palydovas paėmė mane už rankos, ir tai buvo labai naudinga, nes aš negalėjau matyti nė už žingsnio. Praėjė dar vieną kelmą, pasiekėme mažą namelį, pro kurio uždarytas langines skverbėsi silpna šviesa. Galvojau, kad tiktai Neapolyje arba plėšikų romanuose esama tokių fantastiškų pergyvenimų, kaip šis nuotykis, į kurį įsivėliau. Ta-

čiau vyras, kuris pasirodė ir mums apšvietė laiptus, buvo tikrai blogas plėšiko modelis. Nauji pasitarimai tarp jo ir mano palydovo, kurių, nepaisant visų mano pastangų, nesu-pratau nė vieno skiemens. Tepagavau tik žodį "Misericordia", iš kurio nusprendžiau, kad buvo kalbama apie mūsų susitikimą bažnyčioje. Peppino mane jau buvo pamokęs, kad Kamoros (slaptoji organizacija, kuri Neapolyje ir Sicilijoje, veikdama šantažu ir žudynėmis, yra turėjusi didelės įtakos viešajam gyvenimui. — Vert.) kalboje "misericordia" reiškianti durklą. Vyras pakėlė žibintą prie mano veido ir atidžiai mane apžiūrėjo, tačiau aš negalėjau suvokti, ką jis apie mano išvaizdą galvoja, nes jis nepasakė nė žodžio.

Mes pastovėjome ties durimis, vėliau mano palydovas persižegnojo, ir mes įžengėme vidun. Čia pamačiau įprastinį vaizdą: prėšais Madonos paveikslą ant grindų gulėjo motina, beviltiškai laužydama rankas, už jos klūpojo pora besimeldžiančių kaimynių. Virtuvės kertėje kiūtojo sena stora moteris, keistu dainuojančiu balsu murmėdama padrikus žodžius, kurie labiau panėšėjo į kerėjimus, negu į maldą. Vėliau sužinojau, kad tai la nonna, senelė, ir nevisai pilno proto.

Prie lovos nieko nebuvo. — Kaip paprastai, ligonis pats vienas visomis savo jėgomis kovojo su mirtimi, — neapoliečiai tik pačiu kraštutiniu atveju liečia mirštantįjį; šiaip jie lieka kambaryje, tačiau toliau nuo lovos.

SVARSTYMAI

IS JAUNESNĖS IR VYRESNĖS KARTOS
VISUOMENININKŲ SUSIRAŠINĖJIMORašo
L. JAUNIS ir V. ZILIUS

Tautinės ideologijos branduolys ne primityviuose šūkiuose. — Tautos idealai, likdami tie patys, nelieka toki patys. — Tautinės ideologijos problema nuolat gyva ir atvira svarstymams bei kūrybai. — Ateitis priklauso daugiausia tiems, kas bus gyviau pajudėjęs smegenimis.

ZILIUS JAUNIS
Spalio 18 d.

„Lyg nujaudimas širdžiai šneka“, kad pasibaigus atostogoms gal nebėbus tokių palankių sąlygų naujiems klausimams svarstyti. Todėl, ir tai kiek luterėjęs, grįžtu dar prie atostoginė aplinkoj iškilusių dalykų.

Atsakymai, kuriais lakoniškai ir beveik prabėgus „atsikviltavai“ su S. Rudžio paklausimais, man priminė ūkininko pasikalbėjimą su jaunavedžiu Moišė, miestelio krautuviniu. Ūkininkas kritiškai atsiliepė apie Moišės pasirinkimą. Esą, toks šaunus vyras, galėjai gražesnę rasti. Moišės reakcija buvo:

— U, kad tu mana akis įsi-dietum, taip nesiekietum!

Man regis, visiškai panaši galėtų būti ir S. Rudžio reakcija į Tavo atsakymą — šaltai kritišką įkainojimą dalykų, į kuriuos jis žiūri įsimylėjusio akimis.

Nežinau kaip Tau, bet man S. Rudis iš vienos pusės tik patvirtina, ką andai buvau užsiminęs apie viešai rašančių teoretikų stoka dabartinuose tautininkuose. Bet iš kitos pusės jis ir nu-stebino. Jis visus čia, Vakaruose, esančius neolituanus ir kitų artimų korporacijų filisterius (kurie, berods žymiai neperdėdamas, suskaitė apie 500, o su šeimomis ir draugais net iki kelių tūkstančių), pavaizdavo **tokius, kokių aš** (kaip sako, pusėtinai juos pažįstas) nesitikėjau tiek daug esant.

Anot S. Rudžio, visi jie esą, tarsi, senovės Lietuvos kvičiai ar vaidilos, rūpestingai besauga — ne nuolat degančią tautinę Amžinąją Ugnį, o tik... tautinės ideologijos **elektryrą**. Tarytum, vietoj gyvos, vietoj nepaliauamai kas akimirka iš naujo ruse-nančios ar liepsnojančios ir nuo-lat nauju kuru pakuriamos Amžinosios Ugnies aukuro, tėra len-tyna sandariai užkimstų bonku-čių, aplipintų etiketėmis su už-rašu „Tautinė ideologija“. O tą lentyną, tarytum, saugo tautiški kvičiai-vaidilos, kurie, nebūdami chemikai-farmaceutai, nežino net to elektrinio cheminės sudėties: jiems gana matyti gerą ant bon-kučių užlipinto autoritetingo už-rašo prasmę. Saugo elektriją, pa-tytis pasistiprina, protarpiais jo-paustydami, ir kitiems pasiūlo — tik paustyti, ne analizuoti...

Tai būtų principu panašų į „so-cialistinį realizmą“ literatūroj, kur visi partiečiai rodomi ne kaip žmonės, o tik kaip žmonių pavi-dalan įvilkto idėjos, kalbančios Lenino ir gyvojo partijos sekre-toriaus posakiais.

Bet, sekdamas S. Rudžio pa-vyzdžiui, ir aš tikiuos, kad jo lū-pomis irgi nekalba nei neolitua-nų ar tautininkų koks vadas ar pirmininkas, nei šiaip autorizuo-tas jų pažiūrų reikėjas. S. Ru-džio nuomonė turbūt, panašiai kaip ir mūsų šūkiuose svarsty-muose, yra tik privati nuomonė. Ir drįstu privačiai pamanyti, kad net ne visi teisinga nuomonė. Nes žinau, matau net ir pačioje Neo-Lituanijos korporacijoje išsi-auklėjusiųjų tarpe begalvojan-čių ar besijaudinančių toli ne taip, kaip S. Rudis dėsto. Iš savo pri-vačių stebėjimų žinau, kad jų yra gana įvairaus samprotavimo ir įvairios laikysenos lietuviškų visuomeninių reikinių atžvilgiu.

Neskaitant kurioziskai besi-garsinančio „demokratinio neo-lituanų“, yra iš jų tarpo šian-dien politiniu (ir pasaulėžiūrin-iu) požiūriu prisilaikančių, sa-kyšim, arčiau prie lietuviškos-ka-tališkos srovės, negu prie tau-tininkų; yra šiaip jau miglotų konservatorių; yra mažiau ar

daugia uolių liberalizmo idėjų išpažinėjų; yra net ir santūrių socializmo simpatikų. O bene daugiausia yra „individualistų“, nuošaliai stovinčių ir nuo orga-nizuoto tautininkų reikšimosi, ir nuo „tautinės ideologijos elektry-ro“ saugojimo.

Anų laikų (prieš 20-30 metų) tautininkų viršūnės, be abejo, norėjo matyti atitinkamose stu-dentų korporacijose savo politi-nių įpėdinių auklėjimo židinius. Galima būtų net lažybų eiti, jog kaip tik ta intencija buvo ir jų trylikos pirmųjų neolituanų, kai jie steigė savo korporaciją prieš 36 metus. Bet nei Neo-Lituania, nei kitos jai ideologiškai gim-i-ningos korporacijos netapo šim-tausimtinėmis tautininkų poli-tinės srovės „dvasinėmis se-minarijomis“, arba, kaip dabar sakoma, tautinės ideologijos aka-demijomis. Net iš tos pirmosios trylikos ne visi idėjiškai ir ypač ne visi formaliai pasiliko akty-vioje politinėje tautininkų veik-loje. Ir nenuostabu, nes juk ir iš dvasinių seminarijų ne visi iš-eina kunigai, arba kartais ir ku-nigai iškunigėja. Bet aš noriu tik atsiminti, jog net ir dabar neoli-tuanų vardo neišsivadėjusieji nėra savo pažiūromis tokie unifor-muoti, kokių juos pavaizdavo S. Rudis.

Vadinasi, net ir korporacinėje drausmėje ideologinio auklėjimo rezultatai yra panašūs į tuos, ku-rių šia prasme vien tikis, kiti jį bijo, sakysim, ir iš nekorporan-tiškos Santaros... Tarp neolituanų (kaip ir tarp dabartinių santariečių) būta ir, berods, tebėra tokių „smalsuo-lių“, kurių nepatenkina vien tik išvirsinė tautinės ideologijos eti-ketė, ir kurie ieško smulkiau apibūdinto, apsvaistito ir teo-riškai pagrįsto jos turinio. Todėl, nei tautininkai apskritai, nei ypač jų aukštuosius mokslus ejęs branduolys man niekad neatro-dė vientisas, nebegalvojęs visas problemas jau išsprendusių dog-matikų būrys.

Tiesa, kaip visur, taip ir čia rasi nemaža linkusių sudėtinges-nius dalykus spręsti kopapras-čiausiai. Pavyzdžiui, kai švyste-lis viešojo nuomonio pasikeitimo akiratyje koks super-primityvus šūkis kaip „Maskva ar Roma, trečio kelio nėra!“, tai ne vienas doras tautininkas tariasi visiškai išsprendęs klausimą, atsikirs-damas nemažiau primityviu sam-protavimu: „Mes nesizvalgom nei į Maskvą, nei į Romą, mes pasiliekam prie Nemuno“. At-seit, visi klysta į internacionali-nės, svetimas idėjas, o mes tei-sūs, nes prisilaikom savų, lietu-viškų, tautinių idėjų...

Gera, bet to negana. (Ypač negana fiziškai taip toli nuo to Nemuno atsidūrus!). Tie, kurie tenkinasi tik bendrybėmis apibūdine savo „ideologija“, — nei tautinės, nei jokios kitokios ideolo-gijos neišlaikys, juo labiau nie-kam jos neperteiks. Nes ką gi perteiks, jei turėsi tik kevalą be branduolio.

Lietuviškos tautinės ideologi-jos problema yra gyva ir atvira (t. y., nesuformuluota) visiems tautininkams, ypač akademi-kams, jaunesiems neolituanams, lygiai kaip ir santariečiams, skautams, ateitininkams, varpi-ninkams ir, turbūt, net ir lietu-viškai tebeįsistatantiems socialis-tams. Tautininkai, turbūt, yra labiausiai užsiangažavę tą pro-blėmą spręsti — tą liudija ir jų pasivadinas, ir jų deklaracijos bei šūkių. Bet kas pilnčiau ir iš-spręs, pareis žymia dalimi nuo ieškojimo-mastymo įtampos ir ta-lentingumo.

Gal kada kita proga pakalbė-

sim, kodėl tą — tautinės ideolo-gijos turinio — problemą laikau atvira. Dabar trumpai: mano nuomone, tautos idealai, sieki-mai, interesai nėra sustingę. Jie, nors iš esmės ir likdami tie pa-tys, nelieka visai toki patys. Ne-sileisdami į smulkmenas, pris-i-minkim tik akivaizdų skirtumą tarp, sakysim, Vytauto laikų Lie-tuvos idealų, ir tos pačios (bet daugeliu požiūriu jau kitokios) lietuvių tautos idealų, atkuriant bei atkūrus Lietuvos nepriklau-somybę šio, 20-tojo šimtmečio pirmojoje pusėje. Dabartinės apstovos neišvengiamai turės suteikti tiems idealams vėl nau-jausią atspalvį ir net gilių naujų bruožų. Problema yra — tuos bruožus apčiuopti, suprasti, gal ir kiek galima formuoti.

Todėl, man regis, reiksmė ateityje priklausys tiems sąju-džiams ar sambūriams, kurie gy-via ir sėkmingiau „pajudės sme-tenimis“, o nesitenkims vien tik iš praeties užkonservuotais „elektryrais“. Ir nerodys čia ma-pištų į skirtumus tarp, sakysim, Santaros ir naujam jaunime at-si-naujančios Neo-Lituanijos. Neo-Lituania, šalia (vieniems patraukli, kitiems keistų — skonio dalykas) korporacinių, ne visai lietuviškų, o daugiau tra-dicinių vakarietiško studentų „in-ternacionalo“ formų, šalia drau-gystės ir solidarumo ugdymo lie-

tuvių studentų tarpe, jei norės ir pasistengs, tai g a l ē s tapti taip pat ir tiriančia bei kurian-čia lietuviškos tautinės ideolo-gijos akademija. O Santara, savo keliu, irgi gali būti tokia pati akademija. Arba — kaip pasta-ruoju laiku įtariu esant tenden-cijos — ji g a l i virsti tik vi-suotinės kultūrinės problemas diskutuojančiu, arba ir vien tik savitarpinį draugiškumą tekul-tivuojančiu klubu...

Galimas dalykas, kad Neo-Li-tuanijos gaivintojai ir jos reikš-mės entuziastai perdėda akcen-tuodami tik praeitį, kaip ideolo-ginio peno šaltinį. Lygiai kaip ir santariečiai bene perdėda kai kada akcentuodami nesidomėjimą praeitimi. Tautosakos ir tautos pranašų išmintis yra didelė, bet ir jai kartais reikia kai kurių pataisų. Pavyzdžiui: „Sviestu košės nepagadinsi, jei sviestas nesugedęs“. Arba ir: „Iš praeties tavo sūnūs te stiprybė semia, bet ne iš jos klaidų ir silpnųjų“. Todėl praeitį reikia pažinti, ir pažinti ne vienus jos faktus iš anksto idealizuojant, o kitus iš anksto pasmerkiant ir į juos nei nepažvelgiant, bet pažinti viską, ir daryti išvadas tik viską kri-tiškai įvertinus. Nuo to, kaip stiprinamasi praeitimi, man re-gis, labai žymiai pareina, kokia bus jai stiprinamų idėjų atel-tis...

KONKURSAI KANTATAI PARASYTI

Lietuvių Muzikos Komisija su-sitarė su Pirmosios Dainų Šven-tės Komitetu ir skelbia konkursą kantatai arba kitokiam tokiam pat apimties kūriniui parašyti šiomis sąlygomis:

1. Muzikos kūrinyje rašomas paties kompozitoriaus pasirinktu tekstu (pageidaujama patrioti-no turinio) mišriam chorui su solistais ir akompaniamentu, iš-pildant trunkančiam 10-15 minučių.

2. Konkurse dalyvauti kviečia-mi lietuviai kompozitoriai, bet kiekvieno kompozitoriaus prašo-ma konkurse dalyvauti tik su vienu kūriniu.

3. Ne kompozitoriaus ranka perrašytas rankraštis - klavyras, pasirašytas slapyvardžiu, prista-tomas ligi 1959. XII. 31 šiuo ad-resu: Mrs. Alice Stephens, 64 East Van Buren, Room 514, Chi-cago 4, Ill. Atskiram užklijuotam voke pridėdamas kompozitoriaus adresą ir slapyvardžio paaiški-nimas pavarde.

4. Gautus rankraščius apsvas-tys jūry komisija, kuri pirmoj eilėj įvertins kūrinių meninį ly-gį, antroj eilėj — tinkamumą mūsų sąlygoms, — ir išrinks kū-rinį, kuris galės būti išpildomas 1961 m. Antrojo Dainų Šventės Chicagoje.

5. Atsiųsiant jai, kad at-rinktas kūrinyje galės būti išpil-domas Dainų Šventės programoj, pageidaujama akompaniamento, kuris, reikaliui esant, galėtų būti atliktas vargonų ir fortepiono arba ir orkestruotas; vokalinės dalies pageidaujama tokios, kad būtų pajėgiama paruošti viduti-nio pajėgumo chorams.

6. Jūry komisija gali nutarti, kad iš atsiųstųjų neatsiranda at-rinktinio kūrinio.

7. Atrinktojo kūrinio kompo-zitorijai įteikiama 1,000 dol. pre-mija. Premiją skyrė Pirmosios Dainų Šventės Komitetas ir ji įteikiama Antrosios Dainų Šven-tės metu.

8. Lietuvių Muzikos Komisijos teisės premijuoto kūrinio atžvil-giu:

a. — leidžia premijuoto kūri-nio pirmąją laidą,

b. — spausdina ar kitaip mul-tiplikuoja premijuoto kūrinio bal-sus, tą kūrinių rengiant Antrajai Dainų Šventei,

c. — premijuotas kūrinyje ne-kur negali būti pildomas viešai pirm negu jis bus išpildytas An-trosios Dainų Šventės programoj.

9. Su nepremijuotų kūrinių au-toriaus turinio išleidimo ar panaudojimo reikalu galės būti tariamasi atskirai.

10. Jūry komisijos sąstatas bus paskelbtas vėliau.

KF Lietuvių Muzikos Komisija:

VI. Jakubėnas, A. Aleksis, Br. Budriūnas, A. Dziru-nas, J. Gaidelis, J. Krei-vėnas, J. Kudirka, B. Mar-kaitis, S. J., A. Mikulskis, A. Stephens, J. Zdanis, J. Žilevičius.

ANTROSIO DAINŲ
ŠVENTĖS REIKALU

Dainų Šventė nuo kitokių susi-būrimų turi skirtis visu pirma tuo, kad joje būtų parodytas ga-limai pilnesnis lietuviškos chori-nės dainos vaizdas. Iš čia jau tu-ri būti matoma —

a. — mūsų chorų skaičius, jų skaitlingumas, pobūdis, pajėgu-mas,

b. — mūsų dainų kūrybos ke-lias, pobūdis ir laimėjimai.

Už tai Dainų Šventėje ir jos darbuose turi dalyvauti ko dides-nis skaičius chorų ir dainininkų, muzikų ir visuomenininkų.

Praktikoje Dainų Šventės pro-blėmos darosi sudėtingos jau tuo, kad mūsų chorai nevienodo pa-jėgumo, žymi dalis jų chorų yra bažnytiniai, ir jie dainos reikalui

Konsulas tampa išdaviku (1)

GINKLŲ KONTRABANDA

Trumpas žinių agentūros pranešimas paskelbė, kad Louis de San, Belgijos generalinis konsulas Damaske, kuris anksčiau dėl ginklų kontrabandos buvo nuteistas mirtį, neseniai amnestuotas. Tai keisčiausio ir kruviniausio naujosios Vid. Rytų istorijos epizodo finalas. Dėl turtin-go konsulo kaltės žuvo daug nekaltų žmonių. Jis prisidė-jo prie Libano pilietinio karo. Kas jį paskatino statyti ant kortos savo karjerą, garbę ir gyvybę?

Istorija galėtų prasidėti rytie-tiškos pasakos žodžiais: „Gyve-no kartą Vakarų diplomatas. Jis buvo toks turtingas, kad Damas-ko senamiestyje galėjo nusipirkti prabangius rūmus pagal „Tūk-stantio ir vienos nakties“ stilių ir juose rengti pokylus, dėl ku-rių prabangumo Harum al Ra-schid pabaldavo iš pavydo. Toli-moje Afrikoje, turtingose kasyk-lose, šimtai negrų didino jo ka-pitalą...“

Galima ir kitaip pradėti: Li-bano pilietiniame kare žuvo 3,000 žmonių, kurių daugumas buvo nekaltos aukos — žmonės, visai nedalyvavę kare. Daugelis žmo-nių, jų tarpe ir buvęs Libano prezidentas Camille Chamoun, atsakingi už tą karą laiko belgų diplomata Louis de San.

De San buvo Sirijos-Libano sienos perėjimo punkte El Hasna 1958 metų sausio 31 d. areštuo-tas už tai, kad jo automobilis buvo gabenama 600 kg. ginklų, jų tarpe 33 kulkosvaidžiai, 20,000 šovinių, daug granatų kapsulių ir planas sabotažo veiksmams vienoje Beiruto miesto dalyje.

Tai buvo jo 71-ji kelionė su gink-lais suklaidams, prisidengiant diplomatinio imunitetu.

Todėl Libano vyriausybė Louis de San — belgų generalinį kon-sulą pasiuntinio rangiu Damaske, teisės daktarą, sūnų turtingo ka-sykly savininko Belgų Konge — pripažino kaltu už 200 žmonių

tegali skirti tik dalį savo veiklos. Toliau — vyrauja mišrus choral, o lygių balsų choral dar vis tebė-ra retas reiškinys. Dainų Šven-tės programoj maži junginiai su-daro blankų vaizdą net ir tuo atveju, jei jie yra ir itin aukšto lygio.

1961 metais Chicagoje pla-nuojama Antroji Dainų Šventė. Jau dabar turi būti visu uolumu šiai šventei rengiamasi, preda-dant repertuaru sudarymu ir cho-rų įsijungimu. Priviėdam pas-i-tarime paprašyta muzikų grupė (VI. Jakubėnas, B. Markaitis, J. Zdanis ir kit.), turėdami galvoj-čią išdėstytus Dainų Šventės tiksl-us, o taip pat nepamiršdami Pirmosios Dainų Šventės 1956 m. patyrimo, siūlo tokio pobūdžio 1961 m. Dainų Šventės progra-mą:

a. — Dainų Šventės programa galėtų būti atliekama dviejuose koncertuose, kur pirmasis kon-certas galėtų būti atliekamas Dainų Šventės išvakarėse.

b. — Dainų Šventės išvakarių koncertas turėtų parodyti lietu-viškos chorinės dainos aukštą lygį ir mūsų gerųjų chorų pajė-gumą. Čia programoje su sudė-tingesniu repertuaru rodytųsi mišrių chorų, vyrų chorų ir mo-tery chorų grupės (o gal kai ku-rie chorai ir atskirai?). Taip pat čia būtų pageidaujami ir mūsų brolių tautų svečiai.

c. — Dainų Šventės dieną ga-limai platesnėje aplinkoje būtų koncertas, kurio programą sudar-tytų oficialinė dalis (himnai, kal-bos), galimai didesnis jungtinis mišrus choras su jam pajėgiama programa, dalis programos būtų sudaryta iš vad. ansamblio po-būdžio dainų. Šis koncertas būtų užbaigiamas kantata, kuriai pa-rašyti skelbiamas konkursas.

Toks projektas. Galėtų būti ir kitokių projektų.

Šiuo raštu ir kreipiamasi į mu-zikus, chorų dalyvius ir į visus lietuviškos dainos mylėtojus: prašoma pasisakyti dėl čia išdė-syto projekto, patiekti šio pro-jekto pataisų ar ir visai naujų projektų.

Taip pat jau sudarinėjamas ir Dainų Šventės repertuaras. Pa-gaidaujami pasiūlymai.

Šiuo reikalu ligi š. m. lapkričio 15 d. gauta medžiaga bus svar-stoma Dainų Šventės repertuarą sudarančios Lietuvių Muzikos Komisijos posėdyje.

J. Kreivėnas,
Dainų Šventės K-to gen.
sekretorius,
L. Muzikos Komisijos
reik. vedėjas
1602 So. 48 Ct.
Cicero 50, Ill.

mirtį. Liepos 19 d. Beiruto kari-nis teismas už „ginklų kontra-bandą ir pilietinio karo kursty-mą“ jį nuteisė mirties bausme.

Keistas šoferis

Kam teko Louis de San įvairių kelionių metu susitikti, tas susi-darė įspūdį, kad jo būta į nuoty-kius palinkusio aristokrato, ku-riam turtinga kilmė leido įgyven-dinti savo polinkius. Tas jaunas diplomatas, išsilavinęs ir labai muzikalus, nebuvo dvigubas agentas ar kontrabandininkas. Kaip toks žmogus galėjo pasida-ryti kruvinos istorijos herojum?

Teismo metu Louis de San at-kliausiai aiškinosi esąs nekaltas. Jo šoferis Georges Abu Mahadan jį apgavęs. Šoferis tą dieną pra-šėsis leisti paimti dėžę su men-dirbiniais ir stiklo gaminiais, ku-rie buvę gauti iš žinomų Asfar ir Sarkis antikvariatų. Tai bu-vęs, pasakoją San, nebe pirmas kartas, kada jis šoferiui atlikęs tokią paslaugą.

Keistas šoferis, galvojo teis-mas, kad jis gali priversti savo darbdavį dirbti jo naudai. Anti-kvariatų savininkai Asfar ir Sar-kis užtikrino, kad Louis de San nesąs jiems pažįstamas, jie nie-kada anksčiau nėra jo matę ar turėję su juo prekybinių ryšių.

Dar viena įsidėmėtina aplinky-bė: Louis de San teigė, kad dėl tamso jis net nepastebėjęs, jog jo Chevroleto užpakalyje veik iki lubų buvę sukimšta 600 kg. ginklų; tokiu pareiškimu, tarp kita ko, jis ir sukėlė muitininkų įtarimą.

Louis de San, puikus pilotas, meistriškas sklandytojas ir au-tomobilį lenktynių dalyvis, ne-galėjęs jau taip paprastai nepa-stebėti tokio automobilio perkro-vimo. Jis vis dėlto bandė tai nu-ginčyti. Tačiau iškilo eilė naujų apsunkinančių liudijimų.

Jis turėjo du automobilius, ku-rie be pertraukos važinėjo per Sirijos-Libano sieną, ir daugiau-siai naktimis. Kai kada buvę už-registruoti net du to paties au-tomobilio pervažiavimai per sieną tą pačią naktį.

Louis de San į tai atsakė gana miglotais išsiskinėjimais.

Tada liudininkų stolas atėjo

Madame Pirlot, Louis de San tautietė, ginklų paliaubų komisi-jos Sirijoje pareigūno žmona. Ji pareiškė, kad ji su savo vyru, pulkininku Pirlot, minėtąją sau-sio 31 d. naktį buvusi pas poną de San.

— Šisai, pareiškė, ji, — pasa-kė, kad jam reikią skubiai iš-vykti į Beirutą ir tik telauk automobilio, kuris esąs išsiųstas papildyti benzinu. Ponas de San, kaip atrodė, labai nervinosi dėl automobilio vėlavimo.

Keistu sutapimu, pastebėjo Madame Pirlot, šoferis Georges Abu taip pat buvęs tame pačia-m kambarėje ir stoviniavęs prie telefono, tartum laukdamas ko-kios svarbios žinios. Teismas spėjojo, kad jis laukęs praneši-mo apie ginklų siuntą, kuri tu-rėjusi dar tą pačią naktį būti iškabenta.

Ar de San buvo papirktas?

Kitas faktas buvo dar labiau apkaltingas: Louis de San, sulai-kytas prie Sirijos-Libano sienos, bandė pabėgti į Siriją.

Išblyškęs, kaltinamas ginasį dėl kiekvieno punkto. Tačiau ja-nepasiseka teismo įtikinti. Teis-mas pripažįsta jį kaltu ir nutei-sia mirti.

Louis de San apeliuoja. Kai 1958 m. rugpjūčio 5 dieną pasi-rodė apeliaciniame teisme, išky-la eilė naujų kaltinimų. Kaltina-mojo advokatai, lengvindami by-lą, skelbia šoferio Georges Abu liudijimą, pareiktą Sirijos poli-cijai:

„Viename Damasko lokale su-sidraugavau su tūlu liubniečiu. Šis pasiūlė man 300 anglų svarų, kad nugabėčiau ginklus iš Sirijos į Libaną, nieko nepasaky-da-mas savo šefui. Aš suslėpiau ginklus automobilio užpakalyje ir su ponu San nuvažiavau ligi Sirijos sienos; tačiau ten pabū-gau ir palikau šefą vieną“.

Sis liudijimas, bandęs de San išsteisinti, teismui buvo bereikš-mis, nes šoferis buvo pasilikęs pas ginklų siuntėjus, Sirijoje, kur jam negrėsė joks pavojus, ir todėl galėjo kaltinimą prisiimti. Tačiau iškyla dar naujas kal-tinimo momentas: muitininkus, kurie Louis de San sulaukė, išu-dė Sirijos karininkų komandu-ojami drauzai. Muitinės tarnauto-jai, kuris belgų diplomatą buvo priverstęs atidaryti lagaminus, prieš nužudymą net buvo nu-kirstos abi rankos. Sirijos kers-tas.

Apeliacinis teismas patvirtino mirties bausmę. Tačiau, atsižvel-giant į tradicinę draugystę tarp Libano ir Belgijos, bausmė pa-keista 20 metų priverčiamojo darbo.

(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

THE YODER
COMPANY

CLEVELAND, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

FROM A FRIEND

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

CLEVELAND APYLINKĖS

DIRVA I NAUJAS PATALPAS —

6907 Superior Ave., persikelia šios savaitės pabaigoje — ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį.

Šią savaitę Dirvos abu numeriai išėina normalia tvarka, gi kitą savaitę, dėl persikėlimo ir susitvarkymo, išėis tik vienas numeris — ketvirtadienį.

Iėjimas į Dirvos redakciją ir spaustuvių iš kiemo pusės.

DETROIT

PROF. J. PIKŪNO PASKAITA

Detroito Lietuvių Kultūros klubas pakvietė Detroito universiteto prof. J. Pikūną skaityti labai įdomią paskaitą tema: "Prigimtis ir aplinka asmenybės ugdyme". Paskaita įvyks lapkričio 9 dieną, sekmadienį, 4 val. po pietų International Institute, kuris randasi prie Kirby gatvės ir Woodwardo.

Prof. Pikūnas psichologijos moksle yra labai rimtai užsiėmęs komendavęs tiek pačiame universitete, tiek savo nauju psichologijos veikalu. Mums, gyvenantiems svetimoje aplinkoje, tokios rūšies paskaitos yra labai vertingos ir visuomenę turėtų atkreipti į ją labai rimtą dėmesį. Prelegentas sutiko po paskaitos artimiausią pasikalbėti aktualiais klausimais — paklausimų ir paaiškinimų forma.

VITALIO ŽUKAUSKO VAKARAS

Lapkričio 8 dieną, šeštadienį, 7 val. vasakė, buvusioje lietuvių svetainėje Lietuvių radijo klubas rengia Vitalio Žukausko vakarą. Šis renginys išsiskirs iš visų kitų tuo, jog čia pamatysime ne tik svetimųjų, bet ir savuosius charakterio bruožus iš linksmosios pusės. V. Žukauskas savo giliu sąmoju privers ir labai rimtai nusiteikusius prasižuoti, ir tas sąmojus palies nevieną mūsų gyvenimo aktualiją.

Šiame vakare dalyvaus, be abejo, visi Radijo Klubo nariai, kurių skaičius artėja prie penkių šimtų. Be jų, visi lietuviškos bendruomenės nariai, kuriems tik darbo sąlygos leis. Įėjimas nėra labai apkrautas mokesčiais, pakeliamas kiekvienam, net ir bedarbio pašalpą gaunantiems. Ypač naudinga atsilankyti jaunimui.

Vakaro pelnas skiriamas Lietuvių radijo valandėlei išlaikyti. O šioji visų lietuvių maloniai klausoma kiekvieną sekmadienį, tarp 8:30 ir 9:30 val. ryto. Valandėlė labai kultūringai praveda p. Kriščiūnas. Radijo Klubas laukia svečių.

A. Musteikis

ZYMIJŲ SOLISTŲ KONCERTAS

Lapkričio 22 d. Detroito DLK Birutės Draugija ruošia koncertą-balių. Meninę dalį išpildys solistai Prudencija Bičienė ir Stasys Baranauskas. Jiems akompanuos muzikas Aleksandras Kučiūnas. Po programos šokiai, veiks puikus bufetas. Koncertas vyks gražioje salėje Dearborn, 5101 Okman Blvd. (antras namas nuo Michigan Blvd.). Pradžią 6 val. vakaro punktualiai.

K. S.

P. J. Žiūrio 65-ųjų metų sukakties minėjimas

Įvyksta jau ateinantį sekmadienį, lapkričio mėn. 9 d. 4 val. p. pietų Čiurlionio Ansamblio namuose.

Pakvietimai į minėjimą gaunami pas Juliją Smetoną — ER 1-4675, J. Nasvytį (Čiurlionio Ansamblio namuose), V. Orintą — GL 1-9728 ir Dirvos redakcijoje.

Mokslievių Neo-Lithuanų susirinkimas

Įvyko lapkričio mėn. 2 d. Gaidžiūnų namuose. Neo Lithuanų korp. magistra Aldona Augustinavičienė kalbėjo apie mokslievių neo-lithuanų veiklos gaires. Mokslievių grupės vadovė G. Modestavičienė pravedė sueigą, kurioje aktyviai reišėsi ir patys mokslieviai. Dalyvavo 16 mokslievių.

Lietuvių Bendruomenės Clevelando Pirmos Apylinkės susirinkimas

Įvyks lapkričio 9 d. 11:30 val. lietuvių salės patalpose. Dr. med. Kazys Ambrozaitis padarys pranešimą apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo darbus. Be to, bus aptariami aktualūs bendruomenės apylinkės reikalai. Visi tautiečiai kviečiami susirinkime dalyvauti.

Vinco Kudirkos minėjimas, turėjęs įvykti lapkričio mėn. 7 d. Public Library, nukeliamas į gruodžio mėn. 5 dieną.

Lake Shore 2 šeimų

Plytinis. Po 6 k. įrengiamas trečias. Garažas. Geros pajamos. Kaina \$26,500.

5-4 k. namas

\$20,900. Puikiai įrengtas. Trečiam aukšte geras 4 k. butas. Garažas.

Fisher and Fisher Realty
GL 1-8799

**PRAŠOME IŠSIKIRPTI ŠI
SKELEMĄ IR PASIMINTI
I BALSAVIMO BŪSTINĖ.
KAD JUMS TARNAUTŲ
VALSTYBĖS LEGISLATORIOJE.
ĮERINKITE PILNĄ
DEMOKRATŲ SĄSTATĄ:**

For STATE SENATOR

(4 Year Term)

ANTHONY O. GALABRESE
RAY T. MILLER, JR.

JULIUS J. PETRASH
(2-Year Term)

JOHN J. CORRIGAN
EUGENE J. SAWICKI

FRANK J. SVOBODA
For STATE REPRESENTATIVE

HUGH A. CORRIGAN
WILLIAM P. DAY

ANNE M. DONNELLY
NORMAN A. FUERST

FRANK J. GORMAN
JOSEPH J. HORVATH

JAMES P. KILBANE
JOHN KOVACH

CHARLES W. LAZZARO
DAVID THOMAS MATIA

JAMES F. McCAFFERY
JAMES J. McGETTRICK

CHARLES A. MOONEY, JR.
ANTHONY F. NOVAK

FRANK R. POKORNY
FRANCIS D. SULLIVAN

MICHAEL A. SWEENEY
STEPHEN A. ZOJA

COUNTY OFFICE
FRANK M. GORMAN,

County Commissioner
EMIL J. MASGAY,

Clerk of Courts
JOHN J. CARNEY,

County Auditor

VOTE FOR ALL DEMOCRATS

RAY T. MILLER, Chairman
Cuyahoga County Democratic
Executive Com.

PADEKA

Kun. Džiegoraičių už paskutinį dvasinį patarnavimą. Kun. Gaidikovskyi už šv. Rožančiaus atkalbėjimą, kun. Ivanauskui už laidojimo pareigų atlikimą ir palaidojimą į kapus. Dr. Degesui už gydymą ir telegramą. Kaip geram draugui Dr. Vyšniauskui ir šeimai už gydymą, lankymą, auką šv. Mišioms ir geles. Vieninteliam mūsų geriausiems draugams, kaip giminėms dar iš Lietuvos laikų — inž. Eduardui ir Birutei Malcaifams, už dažną lankymą poliklinikoje, informavimą manęs apie sveikatos stovį, mirus telefonu pranešimus-patarnavimus, visų formalumų atlikimą, visus supirkimus ligi mudvi nuvažiuojame, geles, mudviem pas juos apsisotjus vaišingą priėmimą ir globą. Testamento vykdymui advokatui Julijui R. Smetonai už telefonu pranešimą, visus juridinius patarnavimus ir įautrų pasakytą žodį. Artimiesiems draugams Aliutei ir Kaziui Šestokams už auką šv. Mišioms ir užuojautą. The Ohio Bell Telephone Co. viršininkui, tiesioginiam viršininkui ir bendradarbiams už atliktą lankymą poliklinikoje, auką šv. Mišioms, geles ir palaidojimą į kapus. Inž. Didžiuliui ir Poniai už prisistatus geles į polikliniką ir prie karsto. Už aukas šv. Mišioms: p.p. Senbergams, p.p. Mikalijūnams, p.p. Maziliauskams, p.p. Juozaičiams ir p. V. Schuoz. Už geles: p.p. Steponavičiams, Amerikos Lietuvių Piliečių Klubui, p.p. Budriams vietoje gėlių paukiojusiems Vasario 16 gimnazijai. LB Clevelando I-os apyl. v-bai, SLA 193 kuopai ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio organizacijai. P. Bakūniui už gražų gėdojimą bažnyčioje per šv. Mišias. Už pasakytas atsisveikinimo kalbas: geram draugui Zigmui Pecui, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio pirm. P. Pasakarniui, Lietuvių Bendruomenės Clevelando apyl. vardu P. Eidimtui. ALT vardu P. L. Leknickui, SLA vardu V. Balašaičiui ir geram draugui daug lankiusiam poliklinikoje Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio vietininkijai pirminkui P. Virbaliui. Grabnešiams. P. Jakubauskienės ir sūnaus laidojimo įstatai už malonų ir gražų patarnavimą. P. Jokubaitienėi už skanių pietų paruošimą ir P. Juozaičiui už ragalbą. Visiems lankiusiems poliklinikoje asmeniškai, raštu, siuntusiems geles ir dovanas. Visiems pareiškusiems mudviems užuojautas: spaudoje P. J. ir J. Naujokaičiams, J. Kazėnui, p. A. Kavaliūniui ir P. E. Karnėnui. Raštu, telefonu ir žodžiu. Visiems taip gausiai susirinkusiems pažistamiems ir nepažistamiems, kurie kokių nors būdu prisidėjo laidojant mūsų mylimą, brangų ir nepamirštamą broli ir dėdę Mykolą Ratkų — nuoširdžiausiai dėkojame.

Emilija Tamašauskienė ir
dukrelė Kristutė

DĖMESIO! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiūcia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjams nieko neturi primokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jei už persiūčiamą įsi daiktai telp: dėžėje, kurios d. dis nustatytas JAV pašto taisyklė. Maistą kartu su rūbais siųsti neleidžiama.

Nepatikekit sav. brangių siuntinių į neiškilias, išlančias tar sininkauti rankas

Globe Parcel Service Inc. siunčia su Inturisto įgaliojimais siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilninių medžiagų, odų, skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams sa vika.

Adresas: 1313 Addison Rd.
Kampas Superior ir E. 71st St.
Tel.: UT 1-0896

NELAIME IR LIGA

Liga ir nelaimė ištinka netikėtai. Todėl tu turi užsitikrinti kad TAVO šeima būtų apsaugota pagal Accident and Sickness planą.

NATIONWIDE INSURANCE COMPANY siūlo platų ligoninės medicininę, operacinių ir nedarbingumo pajamų draudimą žemomis kainomis!

Dėl smulkesnių informacijų skambinti:

PAULINA MOZURAITIS.
Agentas
Tel. SK 1-2183

Akademiniis Skautų Sąjūdis Clevelande

nuoširdžiai kviečia Jus atsilankyti į š. m. lapkričio mėn. 8 d. (šeštadienį), Lietuvių Salėje statomą pirmą kartą Clevelande ir Amerikoje vaidinimą — 3-jų veiksmų pjesę

Inspektorius Atvyksta

Autorius: John Priestley.

Vaidina: Hamiltono Lietuvių Dramos Mėgėjų Būrelis "Aukuras".

Režisuoja: E. Dauguvietytė-Kudabienė.

Turtingas bufetas!

Po vaidinimo šokiai grojant geram "RITZ" orkestrui. Be to visą eilę kitų studentiškų išdaigų: šokių konkursas, loterija ir kt.

Vakaro pradžia — 7 val.

Bilietai po \$2.00, \$1.50 ir \$1.00 galima gauti skambinant telefonu HE 1-7564, Spaudos Kioske arba pas akademikus skautus-es.

Nepraleiskite progos pamatyti šį nepaprastai įdomų vaidinimą, kuris turėjo didelį pasisekimą Europoje (Anglijoje net filma buvo pastatytas).

Išnuomojami da šviesūs
kambariai

dvieji vyrams, be valgio. Netoli E. 20) St. Kreiptis asmeniškai ar telefonu Mrs. A. D., 19811 Pawnee Ave., KE 1-4257.

Has car, but needs money. Best offer rush.

6600 Bliss Ave.
Leo Toneje (85)

MARGUTIS

yra patis seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išėina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu. Margučio adresas: 6755 Western Ave., Chicago, Ill.

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELĖDA

Išėina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite dar šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.
DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 E. 185 St. Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekviena dieną. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namus įsigysite — niekad nesigailėsite!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

LIST PROPERTY HERE

Singles — 2 familys and apartment. We have buyers for same. Call today.

LESLIE REALTY CO.

B. Greenfeld

LI 1-5100 MA 1-6255
(86)

IŠTIKUS GAISRO NELAIME!

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,

609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Masinių viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini automobiliariai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

1958 m.

Lapkričio 22 d., lietuvių salėje, Lietuvos kariuomenės 40 m. sukakties minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

Lapkričio 29 d., lietuvių salėje, koncertas ir šokiai. Rengia Santaros filisteriai.

1959 m.

Gegužės 2 d., Slovenian Auditorium JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų konkursas. Rengia Dirva.

PARDUODAMI NAMAI

Strathmore Ave., East Cleveland, dviejų šeimų 5x5, du nauji gaso pečiai. Prašo \$16,900. Mažas įmokėjimas — \$1,600.

Trafalgar Ave., iš Grovewood dviejų šeimų 5x4, du nauji gaso pečiai. Prašo \$14,900.

Glenridge Rd. į pietus nuo Euclid Ave. mūrinis vienos šeimos iš 5 didelių kambarių.

Beverly Hills, visai nauji namai pačio Kovac statyti nuo \$20,000 iki \$30,000.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty
960 E. 185 St.
KE 1-5030

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS

EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

3 1/2 %

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvades garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidojimo direktoriai ir balsmuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

ELECT...

LOUIS J. TOTH STATE SENATOR (4-Year Term)

Election November 4, 1958

May Primary Endorsements:
Cleveland Plain Dealer
Cleveland Press
Cleveland News
Citizens League "Preferred"

X LOUIS J. TOTH

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDZIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

TAUTINIAM KONGRESUI RENGTI KOMITETAS BAIGĖ SAVO DARBĄ

Tautinio darbo derinimo idėja laukia konkretesnės formos

Inž. Eug. Bartkus, Tautiniam Kongresui Ruošti Komiteto pirmininkas, spalio 23 d. sušaukė likvidacinį komiteto posėdį. Metų pradžioje sudarytas komitetas suprojektavo pirmąjį Tautinį Kongresą ir vadovavo jo organizavimui. Tautinis Kongresas, įvykęs gegužės 30, 31 ir birželio 1 d.d. New Yorke, kaip pažymėjo k-to pirmininkas padėkos laiškuose to komiteto nariams, "padarė didelį įnašą Tautinės Srovės veiklai Laisvajame Pasaulyje".

Be pirmininko, komitete dirbo 6 organizacijų atstovai: K. Andruškevičius — Kanados Lietuvių Tautinė Sąjunga, J. Budrikis — Rezistencinė Santarvė, Dr. J. Paplėnas — Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, A. Siliūnas — Lietuvos Laisvės Kovotojų S-ga, Dr. S. Stankus — Lietuvių Tautinis Sąjūdis ir inž. S. Svedas — Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris.

Šalia centrinio komiteto Chicagoje, New Yorke veikė techninis Tautiniam Kongresui ruošti komitetas, vadovaujamas Vyta. Abraičiui, ir Kongreso banketui globoti komitetas, vadovaujamas J. Ginkaus.

Tautiniam Kongresui Ruošti Komitetas turėjo 6 posėdžius ir eilę pasitarimų. Baigiamajame posėdyje nutarta patvirtinti New Yorko Komiteto apyskaitą ir pajamų likutį — 49 dol. 35 c. — paaugoti Lietuvos Nepriklausomybės Fondui. Tautinio Kongreso bylas nutarta perduoti saugoti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdybai.

Paskutinajame posėdyje Komiteto nariai reikė pageidavimą, kad Komitete iškelta tautinio darbo koordinavimo idėja, kuriai iš esmės buvo vieningai pritarta Tautiniame Kongrese, kaip galima greičiau susilaikyti konkretesnės formos.

J. P.

DEKUI VISIEMS!

Tautiniam Kongresui Ruošti Komitetas, baigdamas savo veikimą, širdingai dėkoja Tautinio Kongreso, įvykusio 1958 m. gegužės 30-31 ir birželio 1 dienomis New Yorke, talkininkams, nulėmusiems Kongreso pasisėkimą.

— Vyta. Abraičiui, Kongresui ruošti techninio komiteto pirmininkui, ir to komiteto nariams;

— J. Ginkui, Kongreso banketui globoti komiteto pirmininkui, ir to komiteto nariams;

— Tautinio Kongreso prezidentui ir sekretoriui nariams, invokatoriui, referentams ir pranešėjams ir visų komisijų pirmininkams ir jų nariams;

— Organizacijoms ir paskiriems asmenims, parėmusiems Tautinį Kongresą pinigineis aukomis;

— Tautinį Kongresą propagavusių laikraščių redaktoriams, bendradarbiams ir radijo valandelių vedėjams;

— Tautinio Kongreso ir banketo svečiams ir visiems, atskirai nesuminėtiems, Tautinio Kongreso ruošimo ir jo programos dalyviams, savo darbu parėmusiems Kongreso organizavimą ir savo idėjomis praturtinusiems jo turinį.

Tautiniam Kongresui Ruošti Komitetas
Chicago, 1958 m. spalio 23 d.

BRAZILIJOS LIETUVIAI

Šia tema buvo surengta Clevelande inž. Mikalojaus Ivanausko paskaita. Čia duodame pagrindinės tos paskaitos žinias.

Brazilijoje šiuo metu priskaitoma apie 45,000 lietuvių. Didžiausia kolonija yra Brazilijos pramonės ir kultūros centre S. Paulo mieste bei apylinkėse. Čia gyvena apie 15, 00. Kita didesnė kolonija — apie 400 lietuvių, yra Brazilijos sostinėje Rio de Janeiro.

1. S. Paulo mieste senųjų emigrantų, t. y. prieš II Pasaulinį karą atvykusių, lietuvių išlaikoma per šeimą, lietuvišką parapiją ir dvi seniausias organizacijas su jų padaliniais: Lietuvių Romos Katalikų Sv. Juozapo Bendruomenė ir Lietuvių Sąjungą Brazilijoje.

2. Vėliau atvykusių ir Brazilijoje gimusių lietuvių lietuviškas kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas reiškiasi per:

a) lietuviškos parapijos chorą, kuris virš 20 metų palaiko lietuvių kolonijoje dainos dvasią;

b) jaunimo organizaciją "Atėitis", kuri šiuo metu jungia visą S. Paulo lietuvišką jaunimą. Kas-

met rengiamos jaunimo šventės ir vasaros stovyklos ne tik stiprina lietuvišką susipratimą, bet ir ruošia lietuviškuosius kadrus ateičiai. Šią organizaciją yra parapijos globoje, tačiau ją remia be pažiūrų skirtumo visa S. Paulo liet. visuomenė;

c) penkias lituanistines mokyklas, kurios veikia įvairiose S. Paulo vietose. Paskutiniiais metais mokinių skaičius didėja, o tėvų patriotizmas ir džiaugsmas nuolat atgyja, girdint bent senatvėje savo vaikus kalbant lietuviškai;

d) netiesioginį liet. jaunimo bendradarbiavimą per susirašinėjamą "Mūsų Popiečiai".

3. Visų lietuvių suvienijimo darbu ir lietuviškos kultūros klestėjimu rūpinasi:

a) Lietuviškos muzikos radijo valanda "Tėvynės garsai", kuri girdima visoje Pietų Amerikoje ir Lietuvių Kultūrinio radijo programa.

b) Tėvų Jėzuitų nuolatinės misijos.

c) Lietuvių Kultūros D-jos.

d) Savaitraštis "Mūsų Lietuva" ir mėnesinis kultūros žurnalas "Gintaras".

e) Pavieniai kultūrininkai-visuomenininkai, nepriklausą organizacijoms.

f) Lietuvių Bendruomenė ir jos taryba, kuri apima visus S. Paulo lietuvius.

Nežiūrint visų nepalankiausių veikimo sąlygų, — tėsė inž. Ivanauskas, — lietuviškos apaštalam po sunkaus įsikuridinimo ir vienijimo darbo pasisekė sudaryti lietuvių išlaikyti koordinavimo centrą ir lietuviškos kolonijos reprezentacijos ambasadą.

Tie, kurie neištirpo Brazilijos didžioje platuose, saujelės lietuviškos apaštala (senosios ir paskutinės emigracijos), pastangomis yra suburti į vieną lietuvišką šeimą, į vieną bendruomenę.

Toliau prelegentas trumpai apžvelgė lietuvių spaudą Brazilijoje ir platesnio masto parodas. Jų buvo surengti:

1952 Pirmoji dailės ir liaudies meno paroda.

1954 Sao Paulo 400 metų sukaiktuvinę parodą lietuvių liaudies meno skyrius.

1955 Didžioji liet. religinio meno paroda Rio de Janeiro.

1957-58 Pirmoji Apžvalginė Lietuvos Architektūros paroda ir kiekvienais metais gausūs lietuviškos muzikos ir dainos koncertai.

Vasario 16-ji ir Išėvių Diena — Dariaus ir Girėno minėjimas kas metai rengiama visos S. Paulo kolonijos jėgomis ir sutarimu.

RYTAI PRABILO APIE LIETUVĄ

Poros pastarųjų mėnesių laikotarpį įvairiose Tolimųjų ir Artimųjų Rytų ir net Afrikos laikraščiuose pasirodė po keletą straipsnių, kuriuose, besvarstant šio meto tarptautinės padėties klausimus, nurodomas Lietuvos, Latvijos, ir Estijos likimas bei netolimos praeities patyrimai, kaip vadinamiesiems neutraliesiems kraštams labiausiai žinotinas ir įsidėmėtinas įspėjimas. Ypač tai pabrėžta straipsnyje apie Chruščiovo triukšmavimą dėl Libano. Jame buvo primintas Sovietų elgesys Vengrijoje ir išryškinta, kaip Sovietai savo kariuomenę neteisėtai jau tiek metų telabalo Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Lietuvos Nepriklausomybės Tarka jau kuris metas kėlė mintį, kad Lietuvos (ir apskritai Baltijos) klausimas yra keltas neutraliuosiuose kraštuose šiais sumetimais:

a) Tie kraštai turi didelės reikšmės ir įtakos apskritai tarptautinėje politikoje ir ypač Jungtinių Tautų Organizacijoje;

b) Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavyzdys gali būti labai svarbus argumentas tiems anų kraštų opnijos formuotojams, kurie kritiškai žiūri į kitų susižavėjimą Sovietais ir į kitų palankumą vadinamajai taikingai koegzistencijai, prekybai ir kitokiui bendravimui su Sovietais.

Pabaltijo kraštų pavyzdys ryškiai rodo, kas iš tos koegzistencijos, prekybos ir bendravimo išėjo. Tu dalykų nušvietimas tebesvyruojančiuose kraštuose gali ne tik sustiprinti jų atsparumą

prieš sovietinius vylius, bet gali praplėsti ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos laisvės kovai palankių ratą.

Tais sumetimais, LNT sutarė atitinkamai veikti drauge su tuo besidominčiais kitais pabaltiečiais, sutelkus krūvon darbą ir turimų ryšių panaudojimą. LNT dalyvavimą toje akcijoje lėšomis parėmė Lietuvos Nepriklausomybės Fondas.

Susirasta atitinkamų talkininkų tarp Jungtinės Valstybės reziduojančių atitinkamų kraštų laikraštinių. Kontaktuota 216 svarbesniųjų laikraščių beveik visuose Azijos ir Afrikos kraštuose. To pasėkoje jau ir pasirodė tuose kraštuose čia paminėti straipsniai.

Tuo tarpu nėra galimybės surinkti visus duomenis, kiek tos pastangos yra pasisekusios visur, kur buvo kreiptasi ir tebesikreipiama. Bet jau yra gauti laikraščių egzemplioriai arba iškarpos su pageidautais straipsniais iš Japonijos (Tokio), Zanzibaro, Hong-Kongo, Izraelio, Maurėtanijos, Indijos (Bombėjus ir Poone — Indijos "Harvardas", netoli nuo Delhi ir Indonezijos (Surabaya).

Ypač padrasinamas faktas yra tas, kad rasta palankumo ne tik Indijoje, bet net ir Indonezijoje, kur kiekviena Maskvos skaitumu abejojanti mintis sutinkama labai įtariamai.

Daromi tolesni žygiai dar žymiai platesniu mastu skleisti Lietuvos laisvei palankioms mintims tuose vis didėjančios įtakos įgyjančiuose kraštuose (LNA).

CHICAGO IR CICERO

• **Blinstrubas Teodoras**, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdybos sekretorius, buvo išrinktas pirmininkauti tam susirinkimui, kurs svarstė nuosmūčio ir New Yorko parodos reikalus. Nuotaika ir kalbos buvo ro karstokos. Blinstrubas sugėbė išvengti incidentų, kurie kartais buvo ir nebetoli.

• **Dail. Petras Vėbra**, naujas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus pirmininkas, turi daug veiklos planų. Valdybos posėdžius sutarta daryti (panašiai kaip darydavo Chicago rašytojai) privačiuose valdybos narių butuose iš eilės. Praktika parodė, kad tokie posėdžiai yra patrauklesni ir išvengia šablonoško nuobodumo.

• **Bačiūno farmoje** įvykęs rajoninis Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos suvažiavimas vis dar tebekomentuojamas chiegiečių ir ciceriečių (ten buvusių) tarpe. Viena ponia (nepriklausanti sąjungai) Dirvos korespondentui pareiškė, kad sunku būtų įsivaizduoti geresnį laiką — savaitgalio — praleidimą, koks buvo pas Bačiūną. Buvo rimtos ir gilios paskaitos — prof. Rukuius ir prof. Varno — ir daug sveiko poilsio pramogų. Ponia buvo labai maloniai nustebinta, kad Bačiūnas leido be jokio atlyginimo skinti vaisius (vynuoges ir obolius) ir kiek nori vežtis į namus.

• **Č. Grincevičius**, rašytojas, gyvenęs Cicero, bus "Tautos Praeitis" žurnalo redaktorius. Tokį žurnalą nutarė leisti Lietuvių Istorijos draugija. Tai jau trečias lietuvių žurnalas, leidžiamas ir redaguojamas Cicero. (Kitus du leidžia Kultūros Fondas). Redaktoriaus adresas: Mr. Č. Grincevi-

čius, 1616 So. 50th Avenue, Cicero, Illinois.

• **Gaigalas Pranas**, ALT S-gos skyriaus narys ir inž. Eugenijaus Bartkaus bendradarbis, šventė savo vardo dieną puošniuose inž. Bertulio ir jo žmonos Viktorijos namuose, Chicagoje. Sveikintojų tarpe buvo inž. Motiejus Kvedaras (taip pat inž. Bartkaus bendradarbis), Briedis Juozas su savo žmona Birute (jie turi nuosavą HIFI, radijo, televizijos ir rekordų prekybos firmą), ponia Sapockienė, tremtinė, iš Kauno, (dabar dirba geležinkelio atskaitomybės srityje) ir Dirvos korespondentas, Eugenijus Bartkus sveikino, bet apgailestavo, kad negalys asmeniškai dalyvauti.

• **Mulokas Jonas**, inžinierius, architektas yra suplanavęs projektą "Karo Muziejaus" sodeli, kuris bus prie Jaunimo Namų, Chicagoje. Numatyta pastatyti įvairių pasižymėjusių lietuvių biustus. Pagal arch. J. Muloko projektą Pranciškonai stato Kryžiaus Kelių Kennebunk Porte, Maine. Idomu, kad jie yra įjungti į bokštą, kuris sukomponuotas lietuviško kopyltstulpio motyvais. Bendrai paėmus lietuviško kopyltstulpio formą bokštams pirmą sykį panaudojo J. Mulokas. Dabar jau matome tokius bokštus ir ne Muloko projektuotuose pastatuose — Marijonų Draugo pastatai Chicagoje, Visų Šventųjų bažnyčia Chicagoje, Sv. Jono bažnyčia Toronto. "Lietuvių kultūros aruodas yra didelis. Reikia išdrįsti ir sugebėti vartoti savus lietuviškus motyvus, o ne vien pamėgdžioti svetimus stilius. Tai sunkus ir atsakomingas kūrybos darbas" — pasakė Dirvos korespondentui arch. Mulokas.

• **Petras Janulaitis**, Dirvos šimtinkas ir jau gerai pažįstamas Vabalninkų atsiminimų rašytojas. Šį kartą rašo apie Antašavos (bažnytkaimis netoli Vabalninkų) kleboną kun. Felicianą Lelį. Tai įdomi asmenybė. Kun. L. buvo tautinės minties žmogus, didelis kun. Tumo gerbėjas, vienas iš "Tėvynės Sargo" steigėjų ir redaktorių. Vilniaus gubernatoriui prašant, vyskupas buvo paskyręs kun. Lelį į rusų Kauno įgulos — katalikų kapeliono vietą. Čia buvo toks įvykis. Koks pora šimtų katalikų kareivių dalyvavo seminarijos rektorius kun. Barausko laidotuvėse. Už tai buvo apkaltintas kun. L. ir nubaustas 2 metams į Kretingos vienuolyną. O čia bebūdamas, kun. L. gavo dar vienerius metus. Už tai, kad savavališkai buvo išvykęs iš vienuolyno "Tėvynės Sargo" redagavimo reikalais. Redagavimą atidavė kun. Vaižgantui. Atlikęs visas bauses, kun. L. į Kauną grįžti jau nebegalėjo. Gubernatoriui neleido. Nuo to laiko kun. L. buvo vėtytas ir mētytas po parapijas ir filijas. Pirmučiausia buvo paskirtas (vikaru) į Kupiškį. Čia kun. L. tampa vartotoju kooperatyvo pirmininku. Jis buvo jo steigėjas. Jis čia suorganizuoja plačią lietuvišką veiklą: gerą knygnešių tinklą, mokė jaunimą sekmdieniais rašto, rengė vaidinimus "Amerika pirtyje", "Nepadėjus nēr ko kasti", ir kt. Kai lepcigo prof. Hirth atvyko į Lietuvą tyrinėti lietuvių kalbos, tai kun. L. jį lydėjo po kaimus ir visai jam padėjo.

Tokia kun. Lelio veikla anais laikais ir anomis sąlygomis ir vyskupijai visai netiko. Vyskupijos kancleris kun. Zangolovič

Lietuvoje tragiškai žuvus Antanui Mockaičiui, jo broliui

DR. JUOZUI MOCKAIČIUI

reiškiamo giliausią užuojautą

Stasys Orentas
Juozas Jaksonas
Inž. Alf. Petraitis
Romualdas Orentas
ir jų šeimos,

Lansing, Mich.

čius, 1616 So. 50th Avenue, Cicero, Illinois.

vieną kartą rodė kun. Lelį jo asmens bylą, atkreipdamas dėmesį, kad ant jos padėtas kryželis, kuris, girdi, reiškia, kad vikarais, iki gausi altariją. Bet laikai pasikeitė. Kun. L. gavo klebono vietą Antašavoje — ten ir susipažinome, suartėjome, ir iki šiai dienai tą taurią asmenybę šiltai prisimenu".

NAUJAS LITUANISTIKOS MOKSLŲ ŽIDINYS

Nuo šių mokslo metų pradžios Jaunimo Centre pradėjo veikti Aukštesnieji Lituanistikos Kursai, įsteigti kaip natūralūs Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos tęsinys.

LB Chicagos Apygardos švietimo Taryba, didžiai įvertindama Aukštesniųjų Lituanistikos Kursų įsteigimą ir norėdama paremti, nutarė skirti vieną \$25.00 metinę stipendiją.

Šia proga LB Chicagos Apygardos švietimo Taryba nuosirdžiai prašo visas lietuviškąsias organizacijas bei pavienius asmenis, kuriems rūpi lietuviškos ne tik išlaikymas, bet ir ugdymas mūsų jaunosios kartos tarpe, malonėti sudarytomis stipendijomis paremti šiuos gyvybiniui reikalingus kursus.

Juk kukli, tik \$25.00 metinė stipendija, bet tai konkretus įnašas į lietuviškos ugdymo barą. Tad tebinie gerųjų tautiečių ne žodinis rūpestis dėl lietuviškos išlaikymo, bet reali to darbo parama, sudarant bent vieną metinę stipendiją Aukštesniesiems Lituanistikos Kursams užlaikyti.

Prašome geros valios Tautiečių stipendijas siųsti Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos Tėvų Komiteto išdininkui šiuo adresu: Mr. Paukštys Kazimieras, 2610 W. 47 St., Chicago 32, Ill., telefono Nr. Virginia 7-4650.

LB Chicagos Apygardos švietimo Taryba

Pirmoji JAV gražuolė, išrinkta Phoenix, Arizona, kuri kandidatuos 1959 m. į JAV gražuolės titulą. Tai Harlene Miller, 20 m.

Ar įstoja į
VILTIES
draugiją?

MALVERN SCHULTZ FOR CONGRESS

REPUBLICAN CANDIDATE — 20th District

NOVEMBER 4, 1958

Police Prosecutor — 1930-1932. Former Honorary Consul for Republic of Latvia in Cleveland. World War Veteran — overseas. Favors progressive legislation — better schools — better public institutions.

Committee: Louis Huebner, Arthur Krause, John Soibek, and James F. Wilson, Secretary

ELECT...

WALTER G.

WHITLATCH

Judge of Juvenile Court

(New Judgeship)

ENDORSED BY

CLEVELAND BAR ASSOCIATION
CUYAHOGA COUNTY BAR ASSOCIATION

Cleveland Plain Dealer, Cleveland News. Preferred by: Citizen's League.

QUALIFIED BY: 22 Years' Juvenile Court Experience

New Yorke lietuviai su respublikonų kandidatu į New Yorko gubernatorių, Nelsonu W. Rockefelleriu. Iš kairės į dešinę: S. Sužiedėlis, V. Banelis, Vl. Barčiauskas, S. Narkėliūnaitė, M. Kižytė, Nelson A. Rockefeller, V. Tysliavienė, V. Abraitis, E. Čekienė, D. Klinga, J. Tysliava, adv. S. Biedis.